

SUMMARIA IURIDICA

Välisajakirjades ilmunud
õiguslaste kirjutiste tutvustusi

2018: 5

Väljaanne ilmub
viis korda aastas

ISSN 1736-0404

www.nlib.ee/summaria-iuridica

SISUKORD

RAHVAALGATUS, OSALEMINE JA KAASAMINE : VALIK RAAMATUID JA ARTIKLEID	2
VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES.....	6
ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED	6
ÕIGUSAJALUGU	7
TSIVIILÕIGUS	7
Asjaõigus	8
Võlaõigus	8
Perekonnaõigus.....	8
Pärimisõigus.....	9
ÄRIÕIGUS	9
INTELLEKTUAALNE OMAND	10
KESKKONNAÕIGUS	10
TÖÖÕIGUS.....	11
SOTSIAALÕIGUS	11
FINANTSÕIGUS.....	11
KARISTUSÕIGUS.....	12
MENETLUSÕIGUS	13
RIIGIÕIGUS	15
HALDUSÕIGUS	18
MEDITSIINIÕIGUS	20
RAHVUSVAHELINE ÕIGUS	21
Inimõigused.....	22
Euroopa Liidu õigus	23
Mereõigus.....	26
Rahvusvaheline eraõigus.....	26

RAHVAALGATUS, OSALEMINE JA KAASAMINE : VALIK RAAMATUID JA ARTIKLEID

Tänapäeval on poliitika kujundamises tähtis osa kodanikel ja kodanikuühendustel. Head poliitikat kujundavad üheskoos kodanikud, valitsusvälised partnerid ja eksperdid ning riigiasutused. Asjaosaliste kaasatus otsuste tegemisse annab võimaluse teada saada, keda ja kuidas otsus mõjutab. Tänu sellele saab langetada läbikaalutud ning mõjusamaid otsuseid, ennetada probleeme ja teadvustada valikuid.

Loe lähemalt: <https://www.just.ee/et/kaasamine-ja-osalemine>

Vaata ka: <https://www.riigikantselei.ee/et/kaasamisprojektid-2015-2020>

Summaria Iuridica käesolevas numbris pakume teemakohaseks lugemiseks valikut raamatutest, artiklitest ja internetiallikatest.

RAAMATUD

Attinger, Patrizia. [Die Rechtsprechung des Bundesgerichts zu kantonalen Volksinitiativen : Dissertation der Rechtswissenschaftlichen Fakultät der Universität Zürich zur Erlangung der Würde einer Doktorin der Rechtswissenschaft.](#) - Zürich : Schulthess, 2016. - XXXI, 185 lk.

Brandt, Michele ; Cottrell, Jill ; Ghai, Yash ; Regan, Anthony. [Constitution-making and reform : options for the process.](#) - [Geneva] : Interpeace, 2011. - XXV, 369 lk.

Briggs, Jacqueline. [Young people and political participation : teen players.](#) - London : Palgrave Macmillan, 2017. - XIV, 280 lk.

[Citizen centric e-participation : a trilateral collaboration for democratic innovation : case studies on e-participation policy: Sweden, Estonia and Iceland](#) / eds. Joachim Åström, Hille Hinsberg, Magnus E. Jonsson, Martin Karlsson ; Praxis Center for Policy Studies, Örebro University. - Tallinn : Poliitikauuringute Keskus Praxis, 2013 ([TÄISTEKST](#))

[Civil society, the third sector and social enterprise : governance and democracy](#) / eds. Jean-Louis Laville, Dennis R. Young, Philippe Eynaud. - London ; New York : Routledge, 2016. - XXII, 257 lk.

Emerson, Peter J. [Defining democracy : voting procedures in decision-making, elections and governance.](#) - Berlin ; Heidelberg ; New York : Springer, 2012. - XXVII, 192 lk.

[Evaluating e-participation : frameworks, practice, evidence](#) / eds. Georg Aichholzer, Herbert Kubicek, Lourdes Torres. - Cham (Switzerland) : Springer, 2015. - XI, 350 lk.

Fishkin, James S. [Democracy when the people are thinking : revitalizing our politics through public deliberation.](#) - Oxford : Oxford University Press, 2018 (e-raamat)

[How democratic is Latvia : audit of democracy 2005–2014](#) / University of Latvia, Advanced Social and Political Research Institute; scientific ed. Juris Rozenvalds. - Riga : University of Latvia, 2015. - 302 lk.

Innes, Judith Eleanor ; Booher, David E. [Planning with complexity : an introduction to collaborative rationality for public policy.](#) - Abingdon, Oxon ; New York, NY : Routledge, 2018. - XVI, 230 lk.

[Maastricht recommendations on promoting effective public participation in decision-making in environmental matters : prepared under the Aarhus Convention ; Good practice recommendations on public participation in Strategic Environmental Assessment : prepared under the Protocol on strategic environmental assessment in a transboundary context \(Espoo convention\)](#) / United Nations, Economic Commission for Europe. - [New York] ; [Geneva] : United Nations, [2015]. - 59, 27 lk.

Mendez, Fernando ; Mendez, Mario ; Triga, Vasiliki. [Referendums and the European Union : a comparative inquiry.](#) - Cambridge : Cambridge University Press, 2014. - XIV, 267 lk.

[\(Mis\)understanding political participation : digital practices, new forms of participation and the renewal of democracy](#) / ed. by Jeffrey Wimmer. - New York ; London : Routledge, 2018. - VI, 258 lk.

[New participatory dimensions in civil society : professionalization and individualized collective action](#) / eds. Jan W. van Deth, William A. Maloney. - London ; New York : Routledge ; [Colchester] : ECPR, 2012. - XX, 268 lk.

Pakarinen, Auri. [Tapaustutkimuksia lainvalmistelun kehittämisestä ja sääntelyn toimivuudesta](#). - Joensuu : Itä-Suomen Yliopisto, 2012. - 313 lk. ([TÄISTEKST](#))

[The professionalization of public participation](#) / eds. Laurence Bherer, Mario Gauthier, Louis Simard. - New York ; London : Routledge, 2017. - X, 263 lk.

[The Routledge handbook of euroscepticism](#) / eds. Benjamin Leruth, Nicholas Startin, Simon Usherwood. - London ; New York : Routledge, 2018. - XXV, 485 lk.

Saunders, Harold H. [Politics is about relationship : a worldview for the citizens' century](#). - Houndmills, Basingstoke ; New York : Palgrave Macmillan, 2014. - XXV, 300 lk.

[The Scottish independence referendum : constitutional and political implications](#) / eds. Aileen McHarg, Tom Mullen, Alan Page, Neil Walker. - Oxford : Oxford University Press, 2016. - X, 360 lk.

[The serious game of politics : Festschrift for Matti Wiberg](#) / eds. Tapio Raunio, Hannu Nurmi. - Helsinki : Valtiotieteellinen yhdistys, 2014. - 243 lk.

Sintomer, Yves ; Röcke, Anja ; Herzberg, Carsten. [Participatory budgeting in Europe : democracy and public governance](#). - London ; New York, N.Y. : Routledge, 2016. - XVI, 251 lk.

[Social media and democracy : innovations in participatory politics](#) / eds. Brian D. Loader, Dan Mercea. - London ; New York : Routledge, 2012. - XI, 275 lk.

Somer, Evren. [Direct democracy in the Baltic states : institutions, procedures and practice in Estonia, Latvia and Lithuania](#). - Frankfurt am Main : PL Academic Research, 2015. - 192 lk.

[Together for better public services : partnering with citizens and civil society](#). - Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, 2011. - 118 lk.

Vaata ka:

Adari, Krista. [Huvigruppide kaasamisest seadusloomesse : magistritöö](#) / Tartu Ülikool, õigusteaduskond, võrdleva õigusteaduse õppetool ; juhendaja: Silvia Kaugia. - Tartu : Tartu Ülikool, 2014. - 84 lk. ([TÄISTEKST](#))

Kaun, Anne. [Being a young citizen in Estonia: an exploration of young people's civic and media experiences](#). - Tartu : University of Tartu Press, 2013. - 132 lk. - (Politics and Society in the Baltic Sea Region ; 1).

Liivik, Ero. [Otsedemokraatia Eestis: õigussotsioloogilisi aspekte : doktoritöö](#) / Tartu Ülikool, ühiskonnateaduste instituut ; juhendaja: Henn Käärrik. - Tartu : Tartu Ülikooli Kirjastus, 2017. - 166 lk. - (*Dissertationes sociologicae Universitatis Tartuensis* ; 12). ([TÄISTEKST](#))

Sõelsep, Triinu. [Kaasamine majandus- ja sotsiaalpoliitika kujundamisse Eestis: pluralistlikud ja korporatiivsed alternatiivid : magistritöö](#) / Tallinna Ülikool, riigiteaduste instituut ; juhendaja: Mari-Liis Jakobson. - Tallinn : Tallinna Ülikool, 2014. - 80 lk.

Loe lisaks:

[Eesti infoühiskonna arengukava 2020](#)

[Hea Kodanik \(ajakiri\)](#)

[Kodanikualgatust toetavad väärtused ja käitumismustrid Eesti elanikkonnas 2011–2012 : uuringu raport /](#) Tallinna Ülikool, kodanikeühiskonna uurimis- ja arenduskeskus, rahvusvaheliste ja sotsiaaluuringute instituut, 2012. - 113 lk.

[Kodanikuühiskonna arengukava aastateks 2015–2020](#)

ARTIKLID

Artiklite täistekstid e-ajakirjadest ja andmebaasidest on kättesaadavad Rahvusraamatukogu [otsinguportaali](#) sisselõiginud kasutajale.

Bengtsson, Åsa ; Christensen, Henrik. [Ideals and actions: do citizens' patterns of political participation correspond to their conceptions of democracy?](#) // Government and Opposition. Vol. 51 (2016), issue 2, pp. 234-260.

The interest in procedures for political decision-making has grown tremendously during recent decades. Given the intense scholarly debate and the implementation of greater opportunities for citizen participation in many democracies, there has been surprisingly little interest in citizens' conceptions of democracy understood as their preferences concerning the processes by which the political system works. Some recent attempts do, however, suggest that it is important to expand the study of public opinion from policy output to decision-making processes, and that there are coherent patterns in citizens' expectations of the way in which political decisions come about. What is not clear, though, is whether citizens' different conceptions of democracy have repercussions for how they engage in politics. Using the Finnish National Election Study of 2011 (Borg and Grönlund 2011), this article explores the relationship between citizens' conceptions of democracy and patterns of political participation. Results demonstrate a distinct association between citizens' ideals and the actions they take.

Bochel, Catherine. [Petitions systems: contributing to representative democracy?](#) // Parliamentary Affairs. Vol. 66 (2013), issue 4, pp. 798-815.

Focusing on case studies of five different petitions systems, but also drawing on the Coalition government's new e-petitions system, this article identifies a number of characteristics of petitions systems. It argues that as a tool for participation they have the potential to act as a significant input to representative forms of democracy by providing a mechanism to enable the public to express their views to those in elected representative institutions. While there may be challenges associated with this, petitions systems may help underpin the legitimacy and functioning of representative institutions.

Geenens, Raf ; Sottiaux, Stefan. [Sovereignty and direct democracy: lessons from Constant and the Belgian Constitution](#) // European Constitutional Law Review. Vol. 11 (2015), issue 2, pp. 293-320.

Interpretations of sovereignty in the Belgian Constitution – The 'national sovereignty' interpretation – Dismantling the myth of the consensual understanding of sovereignty in the Belgian Constitution – Benjamin Constant's understanding of sovereignty – Influence of the paradigm of French post-Revolutionary political liberalism – Implications of the 'Constantian' interpretation with regard to more direct modes of citizen participation – Arguments for reconsidering the settled case-law of the Council of State regarding the unconstitutionality of referendums.

Huxley, Katy ; Andrews, Rhys ; Downe, James ; Guarneros-Meza, Valeria. [Administrative traditions and citizen participation in public policy: a comparative study of France, Germany, the UK and Norway](#) // Policy and Politics. Vol. 44 (2016), issue 3, pp. 383-402.

The participation of citizens in public policy-making has become a key aim for national and supranational institutions across Europe, but the relative importance policy-makers actually accord citizen participation arguably varies due to the alternative administrative traditions within different countries. Using data drawn from a large-scale survey of senior public managers in France, Germany, the United Kingdom (UK) and Norway, we find support for the idea that administrative tradition influences the participation of citizens in public policy. We also identify key institutional factors determining the importance of citizen participation. Theoretical and practical implications of the findings are discussed.

Inglese, Marco. [Recent trends in European citizens' initiatives: the General Court case law and the Commission's practice](#) // European Public Law (2018), issue 2, pp. 335-361.

This article analyses recent trends in European citizens' initiatives. Starting from the assumption that this instrument enhances the level of citizens' democratic participation in European Union life, we will

turn our attention to the case law developed by the General Court. Then we move on to an analysis of the principles of good administration and the duty to give reasons as a necessary counterbalance over the wide-ranging regulatory powers enjoyed by the Commission in all the phases of a European citizens' initiative. Consequently, we depict the Commission as the real procedural gatekeeper focusing, in particular, on its role both in the registration and in the final follow-up phase, in which the Commission is called to express its own political and legal views. Finally, we argue that, despite the numerous administrative hurdles enshrined in Regulation 211/2011, a European citizens' initiative may very well represent an instrument to give people their say in setting institutions' agenda, especially in steering the legislator when dealing with highly controversial subject matters.

Kern, Anna. [The effect of direct democratic participation on citizens' political attitudes in Switzerland: the difference between availability and use](#) // Politics and Governance. Vol 5 (2017), issue 2, pp. 16-26. According to advocates of direct democracy, it is important to involve citizens more directly in political decision-making processes in order to create a democratic linkage between citizens and the political system. Indeed, some studies have demonstrated that citizens who live in direct democracies have higher levels of trust in political institutions and a higher sense of political efficacy. However, not all empirical evidence confirms this relationship. In a recent article on Switzerland, it was shown that, while the availability of direct democratic rights enhances trust in political institutions, using those rights actually initiates distrust. In this paper I expand the analysis of Bauer and Fatke (2014) and test whether the different effects of availability of direct democratic rights and the frequency of their use also hold for broader measures of trust in political institutions and political efficacy. I find that, even though an increased use of direct democratic measures is associated with lower levels of confidence in authorities on the cantonal level, this relationship is no longer apparent when applying a more comprehensive measurement of trust in political institutions.

Pedersen, Karin Hilmer ; Johannsen, Lars. [Where and how you sit: how civil servants view citizens' participation](#) // Administration & Society. Vol. 48 (2016), issue 1, pp. 104-129. Citizen participation is disputed; some see it as enhancing democracy while others see it as undermining representative government. Some find it increases administrative efficiency, and others find it creates additional costs. Studies argue that the outcome depends on the value which civil servants place on inclusion. Echoing Miles's law, "where you stand depends on where you sit," we discuss how administrative structures and processes – "how you sit" – shape civil servants' values on citizens' participation. Using survey data from more than 1,700 civil servants in the Baltic countries, the article contributes by placing the discussion in the context of extreme social change.

Rybnikova, Irma. [E-democracy or e-domination? Critical observations of one e-democracy tool in a local governance institution in Lithuania](#) // Coactivity: Philosophy, Communication = Santalka: Filosofija, Komunikacija. Vol. 22 (2014), issue 1, pp. 1-12. Drawing on critical considerations of the so called "electronic democracy", the paper empirically explores to what extent the internet tools provided by the local governance institutions in the course of electronic democracy are enabling the expression of the "voices of citizens" as well as participation in decision-making. Content analysis of questions and answers stemming from the official webpage of one Lithuanian municipality has been conducted; altogether, the sample entails 310 questions or suggestions of citizens and answers from the municipality. The results show that participation of citizens via internet-based voice opportunities represents a trivialization of participation issues by mainly constructing the citizens as complain-holders about everyday issues. Participation by influencing political decisions could not be obtained.

Sørensen, Mads P. [Political conversations on Facebook – the participation of politicians and citizens](#) // Media, Culture & Society. Vol. 38 (2016), issue 5, pp. 664-685. Political conversations are according to theories on deliberative democracy essential to well-functioning democracies. Traditionally, these conversations have taken place in face-to-face settings, for example, in party meetings and town meetings. However, social media such as Facebook and Twitter offer new possibilities for online political conversations between citizens and politicians. This article examines the presence on Facebook and Twitter of Members of the Danish National Parliament, the Folketing, and focusses on a quantitative mapping of the political conversation activities taking place in the threads following Facebook posts from Danish Members of Parliament (MPs). The article shows that, in comparison with previous findings from other countries, Danish MPs have a relatively high degree of engagement in political conversations with citizens on Facebook – and that a large number of citizens

follow MPs, read posts from the MPs and discuss politics with them and other citizens via the posts made by the MPs.

Zheng, Yueping. [Explaining citizens' e-participation usage: functionality of e-participation applications](#) // Administration & Society. Vol. 49 (2017), issue 3, pp. 423-442.

Information and communications technology (ICT) not only improves public service delivery but also enables governments to better engage citizens, called "e-participation". Although efforts have been taken to promote citizen participation online, e-participation utilization remains at a low level. To better understand this phenomenon, scholars have explored the factors affecting citizens' e-participation usage, such as sociodemographic characteristics, Internet usage, political perceptions, off-line political activities, and so forth. However, the role of e-participation applications' functionality has been overlooked. Using data from the 2012 European Union (EU) eGovernment survey, this study found that functionality is positively associated with citizens' e-participation usage and high-level functionality motivates citizens to use e-participation more.

Vetter, Angelika ; Hoyer, Zora. [Bürgerschaft, Politik und Verwaltung: drei Perspektiven auf Bürgerentscheide und ihre Wirkungen](#) // Zeitschrift für Parlamentsfragen (2016) Nr. 2, S. 349-368.

Zusammenfassung auf Englisch:

Direct democracy in German local politics is a topic, which is widely discussed in science and politics today facing questions of increasing input and output legitimacy of representative democracy. At the same time empirical knowledge about the consequences of direct democratic decision-making procedures is rare. Based on qualitative data from interviews with engaged citizens, local politicians and local public administration on eight direct democratic decision-making processes in Baden-Württemberg one can show that citizens, politicians and public administration similarly show more positive than neutral and negative assessments of the direct-democratic procedures, even though most of them were related to conflict. Positive assessments are obviously connected to the unambiguousness of the respective decision, which in turn is connected to a high mobilization and a high turnout. Therefore, increasing the use of direct-democratic decision-making procedures in local politics seems to be rather a supplement to local representative democracy than necessarily a threat.

Vaata ka:

[Open government : the global context and the way forward](#) (OECD, 2016)

Vt: [Kokkuvõte](#)

[Promoting inclusive growth through better regulation. The role of regulatory impact assessment](#) (OECD, 2016)

VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES

Artiklite täistekstid e-ajakirjadest ja andmebaasidest on kättesaadavad Rahvusraamatukogu [otsinguportaali](#) sisseloginud kasutajale.

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

Хабриева, Т. Я. Право перед вызовами цифровой реальности // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 9, lk. 5-16. Infotehnoloogia ja digiühiskonna arengu mõjudest õigus- ja seadusloomes.

Märksõnad: info; infotehnoloogia; digitaaltehnoloogiad; õigusallikad; õigusloome; Venemaa

Herberger, Maximilian. „Künstliche Intelligenz“ und Recht // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 39, lk. 2825-2829. Tehisintellektiga seotud terminoloogiast ja algoritmidest õiguse aspektist.

Märksõnad: intellektitehnika; robootika; arukad süsteemid; terminoloogia; Saksamaa ([BECK](#))

Mohr, Jochen. Die Interdependenz der Ordnungen als rechts- und wirtschaftsphilosophische Konzeption. Law and Economics bei Walter Eucken und Franz Böhm // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 14,

lk. 685-694. Õiguse ja majanduse vahelistest seostest ning saksa majandusteadlaste Walter Euckeni (1891–1950) ja Franz Böhmi (1895–1977) ordoliberalismi teooriast.

Märksõnad: õigusteooria; majandus; liberalism; filosoofia; majanduspoliitika; Saksamaa

Zimmermann, Reinhard. Juristische Bücher des Jahres – eine Leseempfehlung // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 41, lk. 2999-3003. Teaduskirjanduse reitingutest; erinevate õigusvaldkondade esindajatest koosneva teadlaste kolleegiumi lugemissoovitusi uuemast õiguskirjandusest.

Märksõnad: õigusinfo; erialainfo; juristid; õppejõud; raamatuarvustused; Saksamaa ([BECK](#))

Voßkuhle, Andreas. Rechtsstaat und Demokratie // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 43, lk. 3154-3159. Õigusriigi arengusuundadest ja demokraatia kriisist Euroopas (nn rahva tahe vs. õigusriik, kohtusüsteemi sõltumatus).

Märksõnad: õigusriik; demokraatia; kohtusüsteemid; ühiskond; Euroopa ([BECK](#))

ÕIGUSAJALUGU

Bessler, John D. The economist and the enlightenment: how Cesare Beccaria changed Western civilization // European Journal of Law and Economics (2018) nr. 3, lk. 275-302. Itaalia kriminoloogi Cesare Beccaria (1738–1794) mõjust Lääne kriminaalõiguse arengule.

Märksõnad: karistused; surmanuhtlus; kriminoloogia; valgustusajastu; Itaalia

Lino, Dylan. The rule of law and the rule of empire: A. V. Dicey in imperial context // [The Modern Law Review](#) (2018) nr. 5, lk. 739-764. Oxfordi õigusprofessori Albert Venn Dicey (1835–1922) õigusriigi teooriast Briti impeeriumi kontekstis.

Märksõnad: õigusteooria; õigusriik; impeeriumid; imperialism; konstitutsionalism; Suurbritannia

Miceli, Thomas J. On proportionality of punishments and the economic theory of crime // European Journal of Law and Economics (2018) nr. 3, lk. 303-314. Karistuste proportsionaalsuse põhimõttest 18. sajandi mõtlejate (Montesquieu, Beccaria, Bentham) teoste valguses.

Märksõnad: karistused; valgustusajastu; majandusteooriad; proportsionaalsuse põhimõte

Токарева, Анна. Конкуренция исков в римском праве: понятие, сущность и способы разрешения // [История государства и права](#) (2018) nr. 10, lk. 43-48. Hagi käsitluse põhimõtetest (nt *condictio furtiva*, *actio furti*, *bona fides*) Rooma õiguses.

Märksõnad: Rooma õigus; hagimenetlus; printsiibid

TSIVILÕIGUS

Fradera, Francesc. Conference report on 'Digital revolution: data protection, artificial intelligence, smart products, blockchain technology and virtual currencies. Challenges for law in practice' // [European Review of Private Law](#) (2018) nr. 5, lk. 707-712. Tehnoloogia arenguga kaasnevatest õigusprobleemidest Euroopas 2018. a. aprillis Trevisos (Itaalia) toimunud konverentsi aruteludes.

Märksõnad: tehnoloogia areng; konverentsid; andmekaitse; intellektitehnika; asjade internet; tarbijakaitse; digitaalrajandus; kriminaalõigus; Euroopa

Fries, Martin. Staatsexamen für Roboteranwälte? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2018) nr. 6, lk. 161-166. Juristide, eelkõige advokaatide töö automatiseerimisest ning tehisintellekti (robotadvokaadi) pakutavate õigusteoste reguleerimisest.

Märksõnad: advokaadid; teenused; automatiseerimine; vastutus; järelevalve; juristid; õigusnõustajad; robotid; intellektitehnika; Saksamaa ([BECK](#))

Kaulartz, Markus ; Matzke, Robin. Die Tokenisierung des Rechts // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 45, lk. 3278-3283. Plokiahela-tehnoloogial põhinevatesse andmebaasidesse andmete sisestamisest tsiviilõiguslikust aspektist.

Märksõnad: plokiahela-tehnoloogia; andmed; andmeedastus; andmekaitse; terminoloogia; vastutus; Saksamaa ([BECK](#))

Kurki, Visa. Ei vain oikeuskelpoisuutta – oikeussubjektikäsitksemme ongelmia ja uudelleenarviointia // [Lakimies](#) (2018) nr. 5, lk. 469-492. Iseseisvast õigusvõimest, õigustest ja kohustustest mõiste „juriidiline isik” kontseptsioonis ning vajadusest seda ümber hinnata.

Märksõnad: juriidilised isikud; õigusteooria; subjektiivsus; loomad; õigusvõime

Pozzo, Barbara ; Cannarsa, Michel ; Vanleenhove, Cedric ; Meurkens, Lotte ; Janssen, André ; Alvarez Lata, Natalia. The enforcement of foreign decisions concerning punitive damages // [European Review of Private Law](#) (2018) nr. 5, lk. 661-702. Karistuslikust kahjuhüvitisest Itaalia õigussüsteemis ülemkohtu lahendi AXO vs. NOSA (05.07.2017) põhjal ning teiste riikide õiguses.

Märksõnad: kõrgema astme kohtud; kohtulahendid; kahju hüvitamine; karistused; tsiviilvastutus; rahvusvaheline eraõigus; Itaalia; Ameerika Ühendriigid; Prantsusmaa; Belgia; Holland; Saksamaa; Hispaania

Segna, Ulrich. Die rechtlichen Rahmenbedingungen für Non-Profit-Organisationen in der Diskussion // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 17, lk. 834-843. Mittetulundusühingute mõistest, vormist ja tegevuse reguleerimisest.

Märksõnad: mittetulundusühingud; õigusloome; Saksamaa

Asjaõigus

Böttcher, Roland. Die Entwicklung des Grundbuch- und Grundstücksrechts bis Juni 2018 // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 40, lk. 2936-2940. Kinnisvaratehingute ja kinnistusraamatuga seotud seadusemuudatustest ning kohtupraktikast esimesel poolaastal.

Märksõnad: kinnisvara; tehingud; pärimine; notarid; kinnistusraamatud; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Võlaõigus

McDougall, Pascal. Policy, politics and aesthetics in non-American private law: a comparative study of contract performance interruption // [European Review of Private Law](#) (2018) nr. 5, lk. 597-634. Poliitiliste seisukohtade mõjust Ameerika Ühendriikide, Prantsusmaa, Inglismaa ja Kanada lepinguõigusele.

Märksõnad: lepinguõigus; eraõigus; poliitika; moraal; õiguskultuur; lepingurikkumine; võrdlev õigusteadus; kohtulahendid; Ameerika Ühendriigid; Prantsusmaa; Inglismaa; Kanada; Québec (provint)

Perekonnaõigus

Coester-Waltjen, Dagmar ; Heiderhoff, Bettina. Zum Entwurf eines Gesetzes zur Bekämpfung der Mehrehe // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 15/16, lk. 762-769. Seaduseelnõust mitmikabielude takistamiseks (Saksamaal juba abielus olev isik ei tohi abielluda uuesti mõne teise riigi õiguse alusel).

Märksõnad: abielu; seaduseelnõud; välismaalased; polügaamia; põhiõigused; Saksamaa

Gössl, Susanne Lilian. Abstammung und Geschlecht // Zeitschrift für Rechtspolitik (2018) nr. 6, lk. 174-177. Põlvnemise regulatsioonist Saksa tsiviilseadustikus (eelkõige § 1591 ja 1592) trans- ja interseksuaalsete isikute vanemluse ja samasooliste paaride laste aspektist.

Märksõnad: põlvnemine; sooline identiteet; transseksuaalid; samasooliste partnerlus; lapsevanemad; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Holt, Stephanie. A voice or a choice? Children's views on participating in decisions about post-separation contact with domestically abusive fathers // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 4, lk. 459-476. Iirimaa aastatel 2009–2015 tehtud uuringutest laste osaluse kohta neid puudutavates otsustes vanemate lahutuse korral; ÜRO lapse õiguste konventsioonist.

Märksõnad: hooldusõigus; lapsevanemad; lapse õigused; peresuhted; uuringud; lapsevanema-lapse suhe; perevägivald; isad; Iirimaa; lapse õiguste konventsioon (1989)

Treloar, Rachel. High-conflict divorce involving children: parents' meaning-making and agency // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 3, lk. 340-361. Keeruliste abielulahutuste järgsete peresuhte uuringust Kanadas.

Märksõnad: abielulahutus; lapsevanemad; peresuhted; uuringud; konfliktid; Kanada

Wisso, Therese ; Johansson, Helena. Transferring custody from birth parents to foster parents – an ambiguous matter // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 3, lk. 321-339. Lapse hooldusõiguse sünnijärgsetelt vanematelt kasuvanematele üleandmisest Rootsis 32 kohtuasja põhjal.

Märksõnad: eestkoste; hooldusõigus; lapsevanemad; kasuvanemad; lapse õigused; kohtulahendid; Rootsi

Pärimisõigus

Preuß, Nicola. Digitaler Nachlass – Vererbbarkeit eines Kontos bei einem sozialen Netzwerk // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 43, lk. 3146-3149. Digitaalse pärandi käsitlesest ja sotsiaalmeedia kasutajakonto pärandatavusest Liidu Ülemkohtu lahendis (12.07.2018).

Märksõnad: sotsiaalmeedia; pärand; elektrooniline kommunikatsioon; isikuõigused; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Wagner, Rolf. Internationale und örtliche Zuständigkeit für die Erteilung deutscher Erbscheine // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 45, lk. 3284-3286. Saksa pärimistunnistustest piiriülestes pärimisasjades, Euroopa pärimismäärusest ja kohtupraktikast.

Märksõnad: pärimine; pärand; kinnisvara; dokumendid; kohtulahendid; siseriiklik õigus; Saksamaa; Euroopa Liidu õigus ([BECK](#))

ÄRIÕIGUS

Alexander, Christian. Mehr Verbraucherschutz bei unerwünschter Telefonwerbung? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2018) nr. 6, lk. 166-170. Otseturundusest ja telefoni teel tehtavast reklaamist tarbijakaitse tõhustamise seaduse valguses.

Märksõnad: reklaam; otseturundus; kõlvatu konkurents; tarbijakaitse; seaduste tõlgendamine; Saksamaa ([BECK](#))

Brellochs, Michael. Zur Angemessenheit der Gegenleistung im Übernahmerecht // Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht (2018) [nr. 5](#), lk. 811-834. Väärtpaperite omandamise ja ülevõtmise seaduse § 31 tõlgendamisest ja Liidu Ülemkohtu lahendist (07.11.2017).

Märksõnad: väärtpaperid; aktsiad; tehingud; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Saksamaa

Colombatto, Enrico ; Tavormina, Valerio. Regulating information flows: is it just? Insider trading and mandatory-disclosure rules from a free-market perspective // European Journal of Law and Economics (2018) [nr. 2](#), lk. 205-221. Sisetehingute õiguslikkusest vabaturumajanduse kontekstis; Ameerika Ühendriikide juristi Henry Manne'i (1928–2015) seisukohtadest.

Märksõnad: siseteabe väärkasutamine; konfidentsiaalne info; vabaturumajandus; infomajandus; õigusteooria; ettevõtte üldjuhtimine; aktsionärid; omand; Euroopa Liidu õigus; Ameerika Ühendriigid

Dunne, Niamh. Minimum alcohol pricing: balancing the 'essentially incomparable' in Scotch Whisky // [The Modern Law Review](#) (2018) nr. 5, lk. 890-905. Alkoholi miinimumhinna kehtestamisest Šotimaal ja sellele eelnenud Suurbritannia ülemkohtu ja Euroopa Kohtu lahenditest.

Märksõnad: alkohol; viski; hinnaregulatsioon; rahvatervis; alkoholipoliitika; siseturg; kaupade vaba liikumine; Euroopa Liidu õigus; proportsionaalsuse põhimõte; Euroopa Kohus; kohtulahendid; Šotimaa; Suurbritannia

Fleischer, Holger. Unternehmensinteresse und intérêt social: Schlüsselfiguren aktienrechtlichen Denkens in Deutschland und Frankreich // Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht (2018) [nr. 5](#), lk. 703-734. Äriühinguõiguse alustest, seadusloomest ja kohtupraktikast ning aktsiaseltside osast ühiskondlikus elus (orienteeritus üldisele heaolule, sotsiaalne vastutus) Prantsusmaal ja Saksamaal.

Märksõnad: äriühinguõigus; äriühingud; aktsiaseltsid; sotsiaalne vastutus; õigusloome; kohtulahendid; Saksamaa; Prantsusmaa

Mock, Sebastian. Die Geltendmachung der Geschäftsführerhaftung durch die Kommanditisten bei der GmbH & Co. KG // Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht (2018) [nr. 5](#), lk. 796-810. Äriühingu juhtorganite vastutusest, huvide konfliktist ja *actio pro socio* põhimõttest ning Liidu Ülemkohtu lahendist (19.12.2017).

Märksõnad: äriühingud; juhtkond; vastutus; huvide konfliktid; printsipiidid; kohtulahendid; Saksamaa

Schild, Marc ; Follert, Florian ; Behr, Martin. Die Abgrenzung von Eigen- und Fremdkapital im kapitalmarktorientierten Jahresabschluss // Zeitschrift für Unternehmens- und Gesellschaftsrecht (2018) [nr. 5](#), lk. 735-796. Omakapitali osast ettevõttes, oma- ja väliskapitali piiritlemisest ning aruandlusnormide ühtlustamisest (sh rahvusvahelistest raamatupidamisstandarditest (IFRS)).

Märksõnad: äriühingud; ettevõtted; omakapital; välisinvesteeringud; finantsarvestus; laenud; aruandlus; standardid (normid); Saksamaa

Spooner, Joseph. The quiet-loud-quiet politics of post-crisis consumer bankruptcy law: the case of Ireland and the Troika // [The Modern Law Review](#) (2018) nr. 5, lk. 790-824. Iirimaa seadusest eraisiku pankroti kohta ja selle poliitilistest tagamaadest.

Märksõnad: pankrotid; füüsilised isikud; finantskriisid; eluasemelaenu; eraisiku rahandus; võlad; statistika; rahvusvaheline abi; Iirimaa

Stringham, Edward ; Vogel, Jack. The leveraged invisible hand: how private equity enhances the market for corporate control and capitalism itself // *European Journal of Law and Economics* (2018) nr. 2, lk. 223-244. Erakapitalist, investeeringutest ja aktsionäride huvide kaitsest; Ameerika Ühendriikide juristi Henry Manne'i (1928–2015) teooriast.

Märksõnad: aktsiaturg; aktsionärid; ettevõtted; fusioon; erainvesteeringud; ettevõtte üldjuhtimine; väljaostmine; õigusteooria; Ameerika Ühendriigid

Van Gulijk, Stéphanie ; Hulstijn, Joris. Ensuring data protection by private law contract monitoring: a legal and value-based approach // [European Review of Private Law](#) (2018) nr. 5, lk. 635-660. Andmekaitse üldmäärusest ja eraõiguse vahendite kasutusvõimalustest andmekaitstes.

Märksõnad: lepinguõigus; eraõigus; andmekaitse; avalik õigus; tarbijakaitse; privaatsus; isikuandmed; järelevalve; Euroopa Liidu õigus; informeeritud nõusolek; tarbijalepingud

Völzmann, Berit. Freiheit durch Einschränkung. Zur Verfassungsmäßigkeit eines Verbots geschlechtsdiskriminierender Wirtschaftswerbung durch die Entwicklung einer bereichsspezifischen Dogmatik der allgemeinen Gesetze // [Archiv des öffentlichen Rechts](#) (2018) nr. 2, lk. 251-281. Sooliselt diskrimineerivate reklaamide piirangutest kõlvatu konkurentsi seaduses, põhiseaduse artiklite 1, 3 ja 5 tõlgendamise ning kohtupraktikast. Kokkuvõtte inglise keeles.

Märksõnad: reklaam; sooline diskrimineerimine; piirangud; kõlvatu konkurents; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Saksamaa

INTELLEKTUAALNE OMAND

Buccafusco, Christopher ; Lemley, Mark A. ; Masur, Jonathan S. Intelligent design // *Duke Law Journal* (2018) vol. 68, nr. 1, lk. 75-139. Disainiloomingust autori- ja patendiõiguse aspektist.

Märksõnad: disain; disainerid; looming; kaubamärgid; hinnad; patendid; konkurents (maj.); autoriõigus; patendiõigus; kohtulahendid; Ameerika Ühendriigid ([EBSCO](#))

Gurry, Francis. Artificial intelligence and intellectual property // *WIPO Magazine* (2018) nr. 5, lk. 2-7. WIPO peadirektori hinnangust tehisintellekti mõjudele intellektuaalse omandiga seotud õiguses ja poliitikas, süsteemide halduses ning WIPO tegevuses.

Märksõnad: intellektitehnika; autoriõigus; infotehnoloogia; eetika; konkurents (maj.); Ülemaailmne Intellektuaalse Omandi Organisatsioon (WIPO)

Hofmann, Franz. Disziplinarität, Intradisziplinarität und Interdisziplinarität am Beispiel der Grundsätze „mittelbarer Verantwortlichkeit“. Vergewisserungen aus Sicht der Privatrechtswissenschaft // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 15/16, lk. 746-754. Kaudse vastutuse põhimõtetest intellektuaalse omandi ja tehnoloogiaõiguse näitel.

Märksõnad: eraõigus; vastutus; printsiibid; intellektuaalne omand; tehnoloogia

Sun, Jungong. Intellectual property and e-commerce: Alibaba's perspective // *WIPO Magazine* (2018) nr. 5, lk. 20-24. Intellektuaalomandi kaitsest e-kaubanduses Hiina ettevõtte Alibaba näitel.

Märksõnad: e-kaubandus; e-turundus; Hiina; Alibaba (e-kaubandusettevõtte); innovatsioon; vaidluste lahendamine; tehnoloogia; Ülemaailmne Intellektuaalse Omandi Organisatsioon (WIPO)

KESKKONNAÕIGUS

Franzius, Claudio. Rechtsprobleme des Kohleausstiegs // *Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht* (2018) nr. 21, lk. 1585-1591. Fossiilkütuste kasutamise vähendamise reguleerimisest.

Märksõnad: energia; energiavarustus; fossiilkütused; keskkonnakaitse; kasvuhoonegaasid; reformid; õigusloome; Saksamaa ([BECK](#))

Griffin, Paul A. ; Jaffe, Amy Myers. Are fossil fuel firms informing investors well enough about the risks of climate change? // [Journal of Energy & Natural Resources Law](#) (2018) nr. 4, lk. 381-410. Fossiilkütuste kasutamise mõjust kliimamuutustele.

Märksõnad: keskkonnakaitse; kliimamuutused; kütused; fossiilkütused; investeringud; riskid

Кичигин, Н. В. Минимизация и предупреждение эколого-правовых рисков // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 8, lk. 145-154. Majandustegevuse ja loodusressursside kasutamisega seotud keskkonna- ning õigusriskidest ja nende ennetamisest.

Märksõnad: keskkonnakaitse; loodusvarad; riskid; keskkonnakorraldus; keskkonnaaudit; riskimaandus; Venemaa

Smith, Don C. Enhancing cybersecurity in the energy sector: a critical priority // [Journal of Energy & Natural Resources Law](#) (2018) nr. 4, lk. 373-380. Küberturbest energeetikasektoris.

Märksõnad: küberturve; energeetika; riskid

TÖÖÕIGUS

Благодир, А. Л. Отношения по обязательному социальному страхованию в предмете трудового права: история и современное состояние // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 7, lk. 73-81. Sotsiaalsete tagatiste reguleerimisest töösuhetes ja Vene töökoodeksis.

Märksõnad: töösuhted; töölepingud; sotsiaalkindlustus; seaduste tõlgendamine; Venemaa

Janda, Constanze. Migration und ihre Folgen – wie kann das Recht Zuwanderung und Integration in Gesellschaft, Arbeitsmarkt und Sozialordnung steuern? // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 17, lk. 816-824. Sisserände reguleerimisest ja sisserändajate integreerimisest tööturu ja sotsiaalkaitse aspektist.

Märksõnad: ränne (demogr.); migrandid; sisserändajad; tööturg; tööhõive; sotsiaalkaitse; integratsioon; Euroopa

Martin, Isabelle ; Choko, Maude. The minimum wage as a matter of tangible human dignity: a comparative constitutional law analysis // [The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations](#) (2018) nr. 3, lk. 231-255. Miinimumpalga seostamisest inimväärikusega. Inimväärikusest töösuhetes Quebec'i, Kanada, Iisraeli, Saksamaa ja rahvusvahelises kohtupraktikas.

Märksõnad: miinimumpalk; inimväärikus; inimõigused; võrdlev õigusteadus; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; sotsiaalsed õigused; Québec (provintis); Kanada; Iisrael; Saksamaa

SOTSIAALÕIGUS

de la Corte Rodríguez, Miguel. Child-related leave and women's labour market outcomes: towards a new paradigm in the European Union? // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 3, lk. 376-393. Vanemapuhkuse mõjust naiste tööhõivele Euroopa Liidus.

Märksõnad: vanemapuhkus; lapsepuhkus; naised; tööturg; tööhõive; sooline võrdõiguslikkus; Euroopa Liidu õigus

McPherson, Susan ; Andrews, Leanne ; Taggart, Danny ; Cox, Pamela ; Pratt, Richard; Smith, Verity ; Thandi, Jasmeet. Evaluating integrative services in edge-of-care work // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 3, lk. 299-320. Sotsiaalhoolduse ja tervishoiuteenuste lõimimisest Suurbritannias eesmärgiga aidata probleemseid perekondi ning vältida laste eemaldamist perekonnast.

Märksõnad: lastekaitse; lapse õigused; lapsevanemad; psüühikahäired; psühholoogiline nõustamine; sotsiaalhoolekanne; Suurbritannia

FINANTSÕIGUS

Журавлева, О. О. Принцип баланса частных и публичных интересов и экспериментальное регулирование в налоговой сфере // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 8, lk. 89-101. Maksuõiguse põhimõtetest pilootprojektidega seotud näidisseadustes; selliste regulatsioonide mõjust Vene maksukoodeksi ajakohastamisele.

Märksõnad: maksustamine; printsiibid; huvide konfliktid; eksperimendid; pilootprojektid; õigusloome; Venemaa

KARISTUSÕIGUS

Bruno, Linnéa. National self-image as an obstacle to ensuring children's rights in the context of domestic violence and family law – the case of Sweden // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 4, lk. 426-440. Isade vägivaldsusest laste ja nende emade suhtes Rootsi heaoluühiskonnas kohtupraktika põhjal aastatest 2010–2011.

Märksõnad: peresuhted; lapsevanemad; abielulahutus; hooldusõigus; lapse õigused; perevägivald; isad; heaoluühiskond; kohtulahendid; Rootsi

Buonanno, Paolo ; Drago, Francesco ; Galbiati, Roberto ; Vertova, Pietro. How much should we trust crime statistics? A comparison between EU and US // *European Journal of Law and Economics* (2018) nr. 3, lk. 343-357. Kuritegevuse statistikast ja selle usaldusväärsusest Euroopa Liidus ja Ameerika Ühendriikides.

Märksõnad: kuritegevus; tapmine; statistika; Euroopa Liit; Ameerika Ühendriigid

Burton, Mandy. Specialist domestic violence courts for child arrangement cases: safer courtrooms and safer outcomes? // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 4, lk. 533-547. Inglismaa ja Walesi erikohtutest perevägivallaga seotud vaidluste lahendamiseks.

Märksõnad: erikohtud; perevägivald; kriminaalmenetlus; lastekaitse; Suurbritannia; Inglismaa; Wales

Díaz y García Conlledo, Miguel. Sonderbehandlung des Irrtums im Wirtschaftsstrafrecht? // [Goldammer's Archiv für Strafrecht](#) (2018) nr. 9, lk. 529-538. Teo kriminaliseerimisest ja kuriteokoosseisudest majanduskaristusõiguses Saksamaa ja Hispaania näitel.

Märksõnad: majanduskuriteod; karistused; õigusteooria; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Saksamaa; Hispaania

Duttge, Gunnar ; Steuer, Melanie. Cannabiskontrollgesetz: steter Tropfen höhlt den Stein...? // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2018) nr. 7, lk. 210-213. Narkopoliitikast ja kanepi tarvitamise seadustamise eelnõust (Saksamaal ravimina lubatud alates 2017. aastast).

Märksõnad: narkopoliitika; kanep; legaliseerimine; ravimid; piirangud; Saksamaa ([BECK](#))

Голованова, Н. А. Проблемы борьбы с буллингом: законодательное решение // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 8, lk. 113-123. Alaealiste ja noorte kuritegeliku käitumise ennetamise kontseptsioonist aastani 2020 ning kooli- ja küberkiusamisega seotud regulatsioonist Vene õiguses (vajadus määratleda mõiste „kiusamine”); näiteid Ameerika Ühendriikide, Suurbritannia, Filipiinide ja Kasahstani õigusest.

Märksõnad: alaealiste kuritegevus; noored; alaealised; vägivald; kiusamine; küberkiusamine; sotsiaalmeedia; kriminaalpreventsioon; õigusloome; Venemaa

Kervinen, Elina ; Peltola, Monika ; Jokinen, Anniina. Radikalisoitumisen ehkäisyä kehitetään vankiloissa // [Haaste](#) (2018) nr. 3, lk. 32-33. Meetmetest vanglas toimuva radikaliseerimise vastu.

Märksõnad: kriminaaltäitevõigus; vanglad; vangid; radikalism

Koivukangas, Jaana. Rakas netistä – liian hyvää ollakseen totta? // [Haaste](#) (2018) nr. 3, lk. 30-31. Internetituvuste ohtudest ja tagajärgedest.

Märksõnad: Internet; kuriteod; noored; naised; riskid

Koshan, Jennifer. Specialised domestic violence courts in Canada and the United States: key factors in prioritising safety for women and children // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 4, lk. 515-532. Ameerika Ühendriikide ja Kanada erikohtutest perevägivallaga ning lahutatud vanemate ja laste suhtluskorraga seotud vaidluste lahendamiseks.

Märksõnad: erikohtud; perevägivald; lapsevanema-lapse suhe; lastekaitse; Ameerika Ühendriigid; Kanada

Lammi, Sonja. Törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelua koskevan kriminalisoinnin hyväksyttävyyys // [Lakimies](#) (2018) nr. 5, lk. 541-566. Elu või tervist kahjustavate kuritegude ettevalmistamise kriminaliseerimisest Soomes viie põhimõtte vaates.

Märksõnad: kriminaliseerimine; karistused; kuriteod; isikuvastased süüteod; printsibiidid; Soome

Leite, Alaor. Prozeduralisierung oder Rechtsgüterschutz bei der Untreue? // [Goldammer's Archiv für Strafrecht](#) (2018) nr. 10, lk. 580-595. Ebalajaalsest käitumisest ettevõtte kriisilukorras ning riske vähendavast käitumisest HSH-Nordbank kohtuasja põhjal.

Märksõnad: ettevõtted; pangad (maj.); finantskriisid; kõlvatu konkurents; tehingud; riskid; kohtulahendid; Saksamaa

Mackay, Kirsteen M. The approach in Scotland to child contact disputes involving allegations of domestic abuse // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 4, lk. 477-495. Pervägivallast ja laste heaolust hooldusõigusega seotud vaidluste lahendamisel Šoti õiguses.

Märksõnad: hooldusõigus; lapsevanemad; lapse õigused; lapsevanema-lapse suhe; pervägivald; õigusabi; kohtulahendid; Šotimaa

Mulder, Laetitia B. When sanctions convey moral norms // *European Journal of Law and Economics* (2018) nr. 3, lk. 331-342. Karistamisest sanktsioonide ja moraalnormide aspektist.

Märksõnad: karistused; sanktsioonid; õigusteooria; moraal; käitumine

Picontó-Novales, Teresa. Contact disputes and allegations of gender violence in Spain // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 4, lk. 441-458. Jagatud hooldusõigusest ja piirangutest vägivaldsetele lapsevanematele Hispaania tsiviilseadustikus, karistusseadustikus ning kohtupraktikas.

Märksõnad: pervägivald; hooldusõigus; lapsevanemad; lapse õigused; naistevastane vägivald; sooline vägivald; kohtulahendid; Hispaania

Piispa, Minna. Rikollisryhmien monet muodot // [Haaste](#) (2018) nr. 3, lk. 20-21. Kuritegelike rühmituste erinevustest, uute liikmete värbamisest, konfliktide lahendamisest ning hirmutamisest Rootsi näitel.

Märksõnad: kurjategijad; kuritegelikud ühendused; Rootsi

Roxin, Claus. Die strafrechtliche Beurteilung unbehebbarer Unrechtszweifel // [Goldammer's Archiv für Strafrecht](#) (2018) nr. 9, lk. 494-509. Teadlikkusest teo õigusvastasuse suhtes karistusseadustikus ja kohtupraktikas.

Märksõnad: õigusteadvus; õigusrikkumised; kurjategijad; õigusteooria; kohtulahendid; Saksamaa

Schöch, Heinz. Zur Strafbarkeit der Behinderung hilfeleistenden Personen // [Goldammer's Archiv für Strafrecht](#) (2018) nr. 9, lk. 510-519. Päästetööde takistamisest või raskendamisest kriminaalpoliitilisest aspektist ja karistusseadustiku 2017. aastal jõustunud muudatustest.

Märksõnad: kriminaalpoliitika; õnnetused; hädaolukorrad; päästetööd; politseinikud; turvalisus; järelevalve; karistused; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Tanttari, Sonja. Lasten seksuaalisen hyväksikäytön netissä uudet muodot // [Haaste](#) (2018) nr. 3, lk. 28-29. Seksuaalkuritegudest ja laste seksuaalsest ärakasutamisest Internetis.

Märksõnad: Internet; kuriteod; noored; seksuaalkuriteod; seksuaalne väärkohtlemine

Yahagi, Ken. Welfare effects of forming a criminal organization // *European Journal of Law and Economics* (2018) nr. 3, lk. 359-375. Kuritegelike organisatsioonide ülesehitusest ja majanduslikust mõjust Itaalia ja Jaapani näitel.

Märksõnad: organiseeritud kuritegevus; maffia; väljapressimine; turukorraldus; hierarhilised struktuurid; Itaalia; Jaapan

MENETLUSÕIGUS

Bell, Joanna. The relationship between judicial review and the Upper Tribunal: what have the courts made of Cart? // [Public Law](#) (2018) nr. 3, lk. 394-412. Suurbritannia kohtute ja erikohtute süsteemist, kohtulikust kontrollist ja edasikaebemenetlusest.

Märksõnad: kohtusüsteemid; kõrgema astme kohtud; erikohtud; edasikaebemenetlus; kohtulahendid; kontroll; Suurbritannia

Braun, Johann. Systembildung im Zivilprozessrecht // *Zeitschrift für Zivilprozess* (2018) nr. 3, lk. 277-316. Tsiivilmenetluslike normide süstematiseerimisest: funktsioonist, eripäradest ja kolmest mudelist.

Märksõnad: õigusteooria; tsiivilkohtumenetlus; pooled (jur.); tõendamine (jur.); õigusnormid; Saksamaa

Bruns, Alexander. Instrumentalisierung des Zivilprozesses im Kollektivinteresse durch Gruppenklagen? // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 38, lk. 2753-2757. Kollektiivsest õiguskaitsesest tsiviilkohtumenetluses Ameerika Ühendriikide, Saksa ja ELi õiguses.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; hagimenetlus; õiguskaitses; välismaalased; seaduste tõlgendamise; Saksamaa; Ameerika Ühendriigid; Euroopa Liidu õigus ([BECK](#))

Greger, Reinhard. Realität und Reform des Zivilprozesses im Spiegel der Justiz-Statistik // Zeitschrift für Zivilprozess (2018) nr. 3, lk. 317-352. Tsiviilprotsessi reformimisest aastatel 1970–2016.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; menetlusaeg; efektiivsus; reformid; Saksamaa

Großmann, Sven. Zur repressiven Online-Durchsuchung // [Goldammer's Archiv für Strafrecht](#) (2018) nr. 8, lk. 439-456. Telekommunikatsiooniseadmete ja internetikasutuse jälgimisest, nn *online-läbiotsimise* sätestamisest kriminaalmenetluse seadustikus.

Märksõnad: kriminaalmenetlus; telekommunikatsioonivahendid; jälitustegevus; eeluurimine; kohtulahendid; Saksamaa

Guski, Roman. Konfliktermöglichung durch überindividuellen Rechtsschutz: Funktion und Dogmatik der Verbandsklage // Zeitschrift für Zivilprozess (2018) nr. 3, lk. 353-372. Kollektiivhagist tsiviilkohtumenetluses (huvide kaitses, vaidlusaluse eseme määratlemine, esitamise põhimõtted jm).

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; hagimenetlus; Saksamaa

Jaffe, Peter G. ; Crooks, Claire V. ; Reid, Maureen ; White, Jennifer ; Pugh-Markie, Danielle ; Baker, Linda. Enhancing judicial skills in domestic violence cases: the development, implementation, and preliminary evaluation of a model US programme // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 4, lk. 496-514. Ameerika Ühendriikide kohtunike koolitusprogrammist perevägivaldaga seotud juhtumite käsitlemiseks.

Märksõnad: kohtunikud; täienduskoolitus; perevägivald; õigusemõistmine; Ameerika Ühendriigid

Kemppinen, Heikki ; Siro, Jukka. Oikeuskäytäntöön viittaaminen korkeimman oikeuden ennakkopäätöksissä // [Lakimies](#) (2018) nr. 5, lk. 493-515. Pretsedentidest Soome ülemkohtu praktikas varasema kohtupraktika vaates aastatest 2013–2017.

Märksõnad: kohtulahendid; kõrgema astme kohtud; pretsedendiõigus; Soome

Koch, Raphael ; Behr, Simon. Zivilrechtliche Verjährung trotz strafrechtlicher Unverjährbarkeit? Ein Beitrag zur Einheit der Rechtsordnung // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 14, lk. 702-710. Tsiviil- ja kriminaalõiguslike piirangute vahelistest seostest ja eesmärkidest kohtupraktikas.

Märksõnad: kriminaalmenetlus; tsiviilkohtumenetlus; piirangud; kohtulahendid; Saksamaa

Loyal, Florian. Zur Struktur und Dogmatik der Anerkennung ausländischer Gerichtsentscheidungen // Zeitschrift für Zivilprozess (2018) nr. 3, lk. 373-398. Teise riigi kohtulahendite tunnustamisest ja õiguslikest tagajärgedest tsiviilprotsessiõiguses; Saksa tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 328 tõlgendamisest.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; õigusnormid; siseriiklik õigus; kohtulahendid; Euroopa Liidu õigus; Saksamaa

Макарова, О. В. Реализация решений Европейского суда по правам человека в контексте развития уголовно-процессуального законодательства // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 8, lk. 124-134. Õiglase kohtumenetluse põhimõttest, kohtunike sõltumatusest ja Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendite mõjust Vene kriminaalmenetluse seadustiku ajakohastamisele.

Märksõnad: kohtumenetlus; kriminaalmenetlus; kohtunikud; printsiibid; standardid (normid); Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid; Venemaa

Ory, Stephan ; Weth, Stephan. Betroffenenrechte in der Justiz – die DS-GVO auf Konfrontationskurs mit der ZPO? // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 39, lk. 2829-2834. Isikuandmete kaitses üldmääruse mõjust kohtupraktikale: kohtute kohustustest ja poolte õigustest ning vastuolust riigisisese tsiviilkohtumenetluse sätetega.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; isikuandmed; andmekaitse; Euroopa Liidu õigus; siseriiklik õigus; seaduste vastuolud (siseriiklik õigus); kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Pika, Maximilian. Schiedsspruch ultra partes? // Zeitschrift für Zivilprozess (2018) nr. 2, lk. 225-260. Õigusjõu dogmaatikast tsiviilkohtumenetluses poolte autonoomia ja kohtuliku kuulamise aspektist.
Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; pooled (jur.); kohtumenetlus; Saksamaa

Risse, Jörg. Der Homo iuridicus – ein gefährliches Trugbild // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 39, lk. 2848-2853. Juristide otsustusloogikast, heuristikast ja inimlikest mõjutustest kohtuotsuste tegemisel.

Märksõnad: kohtumenetlus; juristid; kohtunikud; tõendamine (jur.); heuristika; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Stadler, Astrid. Kollektiver Rechtsschutz quo vadis? // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 17, lk. 793-802. Tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise uutest võimalustest.

Märksõnad: õiguskaitse; kollektiivid; hagimenetlus; tarbijakaitse; kahju hüvitamine; Euroopa Liidu õigus; Saksamaa

Stamm, Jürgen. Das Mysterium der gesetzlichen Prozessstandschaft bei Abtretung oder Veräußerung der streitbefangenen Sache – ein Beitrag zur Harmonisierung der §§ 265, 266 ZPO mit § 325 ZPO // Zeitschrift für Zivilprozess (2018) nr. 2, lk. 143-181. Nõude loovutamist ja käsutusvabaduse kaitses tsiviilkohtumenetluses; §-de 265, 266 ning 325 sätete ühtlustamisest.

Märksõnad: tsiviilkohtumenetlus; seaduste tõlgendamine; seaduste kooskõlastamine; Saksamaa

Tarkka, Anna-Stiina. Näyttökynnys hallintoprosessissa // [Lakimies](#) (2018) nr. 5, lk. 516-540. Tõendamisel halduskohtumenetluses (sh tõendite piisavus, standardne hindamine, erijuhud jms).

Märksõnad: halduskohtud; halduskohtumenetlus; tõendamine (jur.); kohtulahendid; Soome

Ullenboom, David. Untersuchungs- oder Sitzungshaftbefehl? // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 37, lk. 2671-2673. Teisest ELi liikmesriigist pärit kahtlusaluse kohtuistungil viibimise tagamisest kriminaalmenetluses.

Märksõnad: kriminaalmenetlus; kahtlustatavad; välismaalased; Euroopa Liit; Saksamaa ([BECK](#))

RIIGIÕIGUS

Азарова, Е. Г. Конституционные требования к российскому законодательству о социальном обеспечении // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 7, lk. 16-32. Kodanike sotsiaalsete õiguste tagamisest põhiseaduse tähenduses, riigi kohustustest ja sotsiaalkindlustuse reguleerimisest.

Märksõnad: põhiõigused; sotsiaalsed õigused; sotsiaalkindlustus; sotsiaalkaitse; puuetega inimesed; põhiseadused; õigusloome; Venemaa

Austermann, Philipp. Erwerb und Verlust des Bundestagsmandats // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 14, lk. 570-575. Parlamendiliikme mandaadi saamise ja kaotamise regulatsioonist valimisseaduses ja põhiseaduses.

Märksõnad: parlamendid; parlamendivalimised; parlamendiliikmed; valimissüsteemid; mandaat; põhiseadused; Saksamaa

Campbell, David. Decency, disobedience and democracy in immigration law // [Public Law](#) (2018) nr. 3, lk. 413-426. Sisserändega seotud kohtuasjadest Suurbritannias.

Märksõnad: sisseränne; avalik huvi; kohtulahendid; inimõigused; võimude lahusus; maalt väljasaatmine; Suurbritannia

Carstensen, Franziska. Die Nutzung von Großen Anfragen im Bundestag und in den deutschen Landesparlamenten: warum so unterschiedlich? // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 3, lk. 477-497. Parlamendi arupärimisõigusest ja selle kasutamisest fraktsioonide arupärimiste näitel liidu ja liidumaade parlamentides esimesest viimase koosseisuni seisuga 30. september 2017.

Märksõnad: parlamendid; arupärimised; parlamentaarne kontroll; kodukorrad; liidumaad; Saksamaa

Cass, Ronald A. Quality and quantity in constitutional interpretation: the quest for analytic essentials in law // European Journal of Law and Economics (2018) nr. 2, lk. 183-203. Ameerika juristide Henry Manne'i (1928–2015) ja Antonin Scalia (1936–2016) seisukohtadest põhiseaduse tõlgendamisel.

Märksõnad: põhiseadused; seaduste tõlgendamine; majandusteadus; õigusemõistmine; õigusteooria; Ameerika Ühendriigid

The Constitutional Court of Hungary : decision 22/2016. (XII.5.) AB on the interpretation of Article E) (2) of the Fundamental Law // [East European Case Reporter of Constitutional Law](#) (2017) nr. 2, lk. 161-209. Ungari konstitutsioonikohtu otsusest seoses välismaalaste kollektiivse väljasaatmisega.

Märksõnad: konstitutsioonikohtud; maalt väljasaatmine; pagulased; varjupaigataotlejad; põhiõigused; põhiseaduslikkuse järelevalve; Euroopa Liidu õigus; rahvuslik enesemääramine; kohtulahendid; Ungari; Itaalia; Kreeka; rahvusvaheline õigus

The Constitutional Court of the Republic of Lithuania : on the compliance of paragraph 1 (wording of 20 December 2011) of article 4 of the Republic of Lithuania's Law on Reform of the Pension System with the Constitution of the Republic of Lithuania // [East European Case Reporter of Constitutional Law](#) (2017) nr. 2, lk. 211-242. Leedu konstitutsioonikohtu otsusest seoses Leedu pensionisüsteemi reformi seaduse põhiseadusele vastavusega.

Märksõnad: konstitutsioonikohtud; pensionikindlustus; pensionisüsteemid; pensionireformid; kogumispension; põhiseaduslikkuse järelevalve; sotsiaalkindlustus; kohtulahendid; Leedu

Decker, Frank. Direkte Demokratie auf Landes- und Bundesebene. Welche Verfahren sind geeignet? // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 3, lk. 639-657. Rahvaalgatusest otsedemokraatias ning referendumite siduvusest liidu ja liidumaade tasandil.

Märksõnad: kodanikualgatus; referendumid; otsedemokraatia; liidumaad; Saksamaa

Fitzpatrick, Jasmin. Zwitschern für Stimmen. Der Einsatz von Twitter im Bundestagswahlkampf 2017 // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 3, lk. 603-617. Poliitilisest kommunikatsioonist sotsiaalmeedias Twitteri näitel ja erakondade sotsiaalmeediakasutusest valimiskampanias 2017. aasta parlamendivalimistel.

Märksõnad: valimised; poliitiline kommunikatsioon; parlamendivalimised; parteid; sotsiaalmeedia; Twitter (veebisait); võrgusuhtlus; valimisvõitlus; Saksamaa

Fleuß, Martin. Die Ausbildungsduldung im Sinne des § 60a Abs. 2 Satz 4 bis 12 AufenthG // [Verwaltungsarchiv](#) (2018) nr. 3, lk. 261-295. Avalikust huvist elamisloa lõpetamiseks välismaalastel, kellel ei ole tõendatud õigust riigis viibida ning olukorrast Saksa tööturul elamisloaseaduse (AufenthG) § 60 sätete valguses.

Märksõnad: välismaalased; elamisload; kodakondsus; ränne (demogr.); pagulased; kvalifitseeritud töajõud; tööturg; Saksamaa

Grzeszick, Bernd. Nationale Parlamente und EU-Datenschutzgrundverordnung // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2018) nr. 20, lk. 1505-1512. ELi andmekaitse üldmäärusest andmekaitse reguleerimisel rahvusparlamentides Saksamaa näitel.

Märksõnad: parlamendid; parlamendiliikmed; parlamendifraktsioonid; isikuandmed; andmekaitse; Euroopa Liidu õigus; siseriiklik õigus; Euroopa Liidu toimimise leping (2007); Saksamaa ([BECK](#))

Gröpl, Christoph. Die Finanzierung der Parlamente am Beispiel des Deutschen Bundestages // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 14, lk. 537-545. Parlamendi kahetisest rollist riigieelarve ja samas ka parlamendi enda rahastamise üle otsustamisel.

Märksõnad: parlamendid; finantseerimine; riigieelarve; rahalised ressursid; kulud; otsustamine; põhiseadused; Saksamaa

Heck, Johannes ; Heffinger, Matthias. Die Bildung der Bundesregierung in Krisensituationen // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 18, lk. 739-745. Liidupresidenti kohustustest ja võimalustest valitsuse moodustamiseks probleemsetes situatsioonides (nt parlamendivalimiste järel, kui ei suudeta kokku leppida liidukantsleri kandidaadis).

Märksõnad: presidendid; parlamendid; valitsused; parteid; parlamendivalimised; täidesaatev võim; põhiseadused; Saksamaa

Hobusch, Alexander. Rücklagenbildung der Bundestagsfraktionen // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 14, lk. 552-562. Fraktsioonide ülesannetest, rahastamisest ja rahalise reservi kogumisest.

Märksõnad: parlamendid; parteid; parlamendifraktsioonid; finantseerimine; rahalised ressursid; põhiseadused; Saksamaa

Hölscheidt, Sven ; Mundil, Daniel. Bildung und Status von Abgeordnetengruppen // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 14, lk. 546-552. Fraktsioonidesse mittekuuluvate parlamendiliikmete moodustatud rühmade staatusest ja õigustest parlamendis.

Märksõnad: parlamendid; parlamendiliikmed; parlamendifraktsioonid; kodukorrad; põhiseadused; Saksamaa

Hünermund, Sebastian. Kleine Anfragen im Deutschen Bundestag. Zu den Funktionen des Frageinstruments am Beispiel der 17. Wahlperiode // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 3, lk. 455-476. Arupärimistest kui parlamentaarse kontrolli osast parlamenditöös Saksa parlamendi 17. koosseisu (2009–2013) näitel.

Märksõnad: parlamendid; arupärimised; parlamentaarne kontroll; kodukorrad; Saksamaa

Kirchhof, Gregor. Die Kinderrechte des Grundgesetzes // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 37, lk. 2690-2693. Lapse ja vanema suhte reguleerimisest põhiseaduses ning põhiseaduse muutmise ettepanekust lapse õiguste sätestamiseks.

Märksõnad: põhiõigused; lapse õigused; lapsevanema-lapse suhe; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; lapse õiguste konventsioon (1989); Saksamaa ([BECK](#))

Klenner, Stephan. Verfassungswidriger Oppositionszuschlag auf Bundesebene // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 14, lk. 563-570. Opositsioonierakondadele liidu ja liidumaade tasandil lisaraha maksmise põhiseaduslikkusest.

Märksõnad: parlamendid; parteid; opositsioon; parlamendifraktsioonid; opositsiooniparteid; hüvitised; rahalised ressursid; põhiseadused; liidumaad; Saksamaa

Кузнецов, В. И. „Военная“, „войсковая“, „воинская“: проблемы терминологии // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 7, lk. 132-148. Militaarterminoloogia kasutamisest teadusuuringutes ja õigusaktides.

Märksõnad: riigikaitse; julgeolek; sõjavägi; terminoloogia; õigusloome; teadustööd; Venemaa

Morgan, Luke. Leave your guns at home: the constitutionality of a prohibition on carrying firearms at political demonstrations // Duke Law Journal (2018) vol. 68, nr. 1, lk. 175-216. Relvakandmise lubatavusest poliitilistel meelevaldustel ja sõnavabaduse kaitsest Ameerika Ühendriikide põhiseaduses.

Märksõnad: põhiõigused; sõnavabadus; relvad; tulirelvad; meelevaldused; piirangud; põhiseadused; Ameerika Ühendriigid ([EBSCO](#))

Morlok, Martin ; Jürgensen, Sven. Faktische Chancengleichheit – insbesondere im Recht der politischen Parteien // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 14, lk. 695-702. Võrdse kohtlemise põhimõttest põhiseaduses ja võrdsetest võimalustest poliitiliste parteide konkurentsis.

Märksõnad: parteid; võrdsed võimalused; võrdsus; valimisvõitlus; põhiseadused; kohtulahendid; konstitutsioonikohtud; Saksamaa

Морозов, А. Н. Конституционное отражение общепризнанных принципов и норм международного права // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 7, lk. 33-45. Rahvusvahelise õiguse normide ja põhimõtete mõjust riigisisesele õigusele Vene põhiseaduse tähenduses.

Märksõnad: põhiseadused; õigussüsteemid; rahvusvahelised lepingud; siseriiklik õigus; rahvusvaheline õigus; Venemaa

Mrekajova, Eva. Naturalization of stateless persons // [Journal of Constitutional Law in Eastern & Central Europe](#) (2017) nr. 2, lk. 121-249. Kodakondsuseta isikute probleemidest ja õiguslikust seisundist Eestis, Ungaris ja Slovakkias.

Märksõnad: kodakondsus; mittekodanikud; naturalisatsioon (riik); Ungari; Eesti; Slovakkia

Muhle, Florian ; Ackland, Robert ; Graham, Timothy. Socialbots in politischen Online-Konversationen. Eine (überschätzte) Gefahr für demokratische Willensbildung im Internet? // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 3, lk. 618-638. Poliitilisest kommunikatsioonist ja arvamuste kujundamisest Internetis Ameerika Ühendriikide 2016. aasta presidendivalimiste näitel.

Märksõnad: poliitiline kommunikatsioon; Internet; presidendid; valimised; suurandmed; andmeanalüüs; sotsiaalmeedia; võrgusuhtlus; Ameerika Ühendriigid

Perry, Adam ; Tucker, Adam. Top-down constitutional conventions // [The Modern Law Review](#) (2018) nr. 5, lk. 765-789. Ülalalt-alla- ja alt-üles-tavadest Inglise konstitutsiooniõiguses.

Märksõnad: konstitutsionalism; õigusloome; legitiimsus; põhiseadused; Suurbritannia

Reiling, Katharina. Die Anwendung des Grundsatzes der Völkerrechtsfreundlichkeit auf rechtsunverbindliche internationale Standards // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2018) nr. 2, lk. 311-338. Õiguslikult mittesiduvatest rahvusvahelistest standarditest ja nende tõlgendamisest riigisisese ja rahvusvahelise õiguse hierarhias Saksa konstitutsioonikohtu praktikas.

Märksõnad: põhiseadused; rahvusvahelised lepingud; siseriiklik õigus; ülimuslikkus (jur.); printsiibid; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Träger, Hendrik ; Jacob, Marc S. (Wie) Lässt sich das deutsche Wahlsystem reformieren? Modellrechnungen anlässlich der Bundestagswahl 2017 und Plädoyer für eine „ent-personalisierte“ Verhältniswahl // [Zeitschrift für Parlamentsfragen](#) (2018) nr. 3, lk. 531-551. Saksa valimissüsteemi probleemidest (parlamendiliikmete arv, süsteemi arusaadavus valijatele) ning vajadusest süsteemi reformida ja valimiseadust muuta.

Märksõnad: valimised; valimissüsteemid; parlamendivalimised; reformid; Saksamaa

Турищева, Н. Ю. Смешанная избирательная система: новое содержание основных характеристик // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 8, lk. 47-57. Hübriidsest ehk segavalimissüsteemist ja selle reguleerimisest Venemaal föderaalsel ja kohalikul tasandil.

Märksõnad: valimissüsteemid; valimised; parlamendivalimised; kohalikud valimised; õigusloome; Venemaa

Wang, Daniel Wei L. Social rights adjudication and the nirvana fallacy // [Public Law](#) (2018) nr. 3, lk. 482-499. Sotsiaalsete õiguste määratlemisest ja nende õiguste kohtus kaitsmisega seonduvatest probleemidest; näiteid riikide kohtupraktikast (sh Kanada, Brasiilia, Argentiina jt).

Märksõnad: sotsiaalsed õigused; sotsiaalne heaolu; vaesus; tervis; õigusemõistmine; kohtud; kohtulahendid; Suurbritannia

HALDUSÕIGUS

Arndt, Ulrich. Frühe Öffentlichkeitsbeteiligung durch den Bundestag? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2018) nr. 6, lk. 177-180. Avalikkuse varajast kaasamisest planeerimis- ja taristuprojektidesse ning parlamendi juhtrollist protsessi seadustamisel.

Märksõnad: haldusmenetlus; avalikkus; kaasamine; parlamendid; seadusandlik võim; õigusloome; reformid; Saksamaa; Iirimaa ([BECK](#))

Barczak, Tristan. Verwaltungsschuldrecht // [Verwaltungsarchiv](#) (2018) nr. 3, lk. 363-401. Haldusõiguslike lepingute ja tsiviilõiguslike võlasuhete suhestusest haldusmenetluses.

Märksõnad: avalik haldus; haldusmenetlus; haldusaktid; vastutus; lepinguõigus; eraõigus; võlaõigus; Saksamaa

Beaucamp, Guy. Die waffenrechtliche Unzuverlässigkeit nach § 5 Abs. 2 Nr. 3 WaffG // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 17, lk. 709-714. Relvataotleja usaldusvääruse nõuetest relvaseaduse muudatustes; regulatsiooni põhiseaduslikkusest.

Märksõnad: relvad; tulirelvad; ekstremism; piirangud; õigusnormid; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Cram, Ian ; Fenwick, Helen. Protecting free speech and academic freedom in universities // [The Modern Law Review](#) (2018) nr. 5, lk. 825-873. Sõnavabaduse ja akadeemilise vabaduse kaitsmisest Suurbritannia ülikoolides terrorismi ennetavate meetmete ja julgeoleku kontekstis.

Märksõnad: sõnavabadus; akadeemiline vabadus; terrorism; ennetamine; ülikoolid; julgeolek; moslemid; võrdõiguslikkus; inimõigused; Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid; Suurbritannia

Daimagüler, Mehmet Gürcan ; Drexler, Niklas. Die individuelle Kennzeichnung von Polizistinnen und Polizisten in geschlossenen Einsätzen // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2018) nr. 20, lk. 1530-1535. Politseinike kohustusest kanda isiku tuvastamise eesmärgil nimesilti/isiklikku numbrikombinatsiooni põhiseaduse, andmekaitse ja inimõiguste konventsiooni aspektist.

Märksõnad: politsei; politseinikud; identifitseerimine; isikuandmed; andmekaitse; põhiõigused; põhiseadused; liidumaad; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); Saksamaa ([BECK](#))

Engelhardt, Hanns. Das Europäische Übereinkommen über die Zustellung von Schriftstücken in Verwaltungssachen im Ausland // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2018) nr. 20, lk. 1521-1525. Piiriüleste haldusaktidest jt haldustoimingutest haldusasjadega seotud dokumentide välisriikides üleandmise Euroopa konventsiooni (1977) tähenduses.

Märksõnad: haldusmenetlus; haldusaktid; rahvusvahelised lepingud; Saksamaa ([BECK](#))

Glover, Richard. Keeping the peace and preventive justice – a new test for breach of the peace? // [Public Law](#) (2018) nr. 3, lk. 444-460. Avaliku korra kaitsesest ja korra rikkumiste ennetamisest Suurbritannias.

Märksõnad: avalik kord; jõu kasutamine; politsei; meeleavaldused; vägivald; ennetamine; Suurbritannia

Hebeler, Timo. Ausweitung der gewerkschaftlichen Beteiligung bei der Vorbereitung gesetzlicher Regelungen der beamtenrechtlichen Verhältnisse? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2018) nr. 18, lk. 1368-1371. Avalike teenistujate ametiühingute õigusest osaleda ametnikega seotud seadusemuudatuste ettevalmistamisel.

Märksõnad: avalik teenistus; riigiametnikud; ametiühingud; seaduste tõlgendamine; Saksamaa ([BECK](#))

Henneke, Hans-Günter. „Der Staat muss gemäß Art. 28 Abs. 2 S. 3 GG den Gemeinden gegebenenfalls die Mittel zur Verfügung stellen, die sie zur Erfüllung ihrer Aufgaben benötigen“ // [Zeitschrift für Gesetzgebung](#) (2018) nr. 2, lk. 175-189. Saksa põhiseaduse artikli 28 tõlgendamise (kohalike omavalitsuste rahastamisest vastavalt neile pandud ülesannetele) kohtute praktikas (sh Saksa konstitutsioonikohtu lahend 21.11.2017 ja Liidu Halduskohtu lahend 31.01.2013).

Märksõnad: kohalikud omavalitsused; finantseerimine; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Saksamaa

Herbolsheimer, Volker. Aeria (non) olet! – Zur Zulässigkeit der Privilegierung von E-Taxen // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2018) nr. 18, lk. 1363-1367. Elektriaksode eelistamisest reisijateveo seaduse tähenduses.

Märksõnad: taksod; elektriautod; avalikud teenused; reisijatevedu; võrdsed võimalused; põhiseadused; keskkonnakaitse; seaduste tõlgendamine; Saksamaa ([BECK](#))

Kaiser, Roman ; Struzina, Victor. Vereinheitlichung des Polizeirechts? Vom Beruf unserer Zeit zur Mustergesetzgebung // [Zeitschrift für Gesetzgebung](#) (2018) nr. 2, lk. 111-144. Ühtse politseiseaduse loomise vajadusest tõhusama terrorismivastase tegevuse eesmärgil; selle nn näidiseaduse eelnõust, õiguslikust kasust ja koostöövormidest liidu ja liidumaade tasandil.

Märksõnad: politsei; õigusloome; kodifitseerimine (jur.); seaduste kooskõlastamine; terrorismivastane võitlus; liidumaad; Saksamaa

Klink-Straub, Judith ; Straub, Tobias. Nächste Ausfahrt DS-GVO – datenschutzrechtliche Herausforderungen beim automatisierten Fahren // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 44, lk. 3201-3206. Isejuhtivate autode tootmise, müümise ja kasutamisega seotud andmetest andmekaitse üldmääruse tähenduses.

Märksõnad: andmekaitse; isejuhtivad autod; automaatjuhtimine; andmeedastus; andmetöötlus; tootjad; müüjad; vastutus; seaduste tõlgendamine; Saksamaa ([BECK](#))

Kulick, Andreas. Gefahr, „Gefährder“ und Gefahrenabwehrmaßnahmen angesichts terroristischer Gefährdungslagen // [Archiv des öffentlichen Rechts](#) (2018) nr. 2, lk. 175-219. Ohu mõiste määratlemise dogmaatikast ja turvalisuse tagamise abinõudest terrorismiohu tingimustes; politseiseaduste ühtlustamisest. Kokkuvõte inglise keeles.

Märksõnad: avalik kord; politsei; terrorism; turvalisus; sisejulgeolek; ohutus; välismaalased; ohtlikkus; riskid; ohutusmeetmed; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; liidumaad; Saksamaa

Lang, Andrej. Netzwerkdurchsetzungsgesetz und Meinungsfreiheit. Zur Regulierung privater Internet-Intermediäre bei der Bekämpfung von Hassrede // [Archiv des öffentlichen Rechts](#) (2018) nr. 2, lk. 220-250. Sõnavabadusest põhiseaduse artiklis 5 ning vihakõnede sotsiaalmeedias levimise piiramisest uues seaduses (Netzwerkdurchsetzungsgesetz/Network Enforcement Act). Kokkuvõte inglise keeles.

Märksõnad: sõnavabadus; Internet; võrgusuhtlus; sotsiaalmeedia; vaenu õhutamine; Interneti-teenused; vastutus; õigusloome; Saksamaa

Marnitz, Siegfried. Die Gestaltung des öffentlich-rechtlichen Vertrags // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2018) nr. 20, lk. 1513-1520. Avalik-õigusliku lepingu sisust ja vormist ning eesmärgi määratlemisest haldusmenetluse seaduse tähenduses ja kohtupraktikas.

Märksõnad: haldusmenetlus; halduslepingud; haldusaktid; kohtulahendid; Saksamaa ([BECK](#))

Masuch, Thorsten. Der charakterlose Polizist // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 17, lk. 697-709. Politseiametnike isikuomadustest ja sobivusest politseitöök; avalike teenistujate staatuse seaduse ja põhiseaduse aspekte.

Märksõnad: politsei; politseinikud; avalik teenistus; isiksuseomadused; käitumine; põhiseadused; seaduste tõlgendamine; Saksamaa

Mehde, Veith. Die Funktionsfähigkeit kommunaler Vertretungen in der verfassungsgerichtlichen Rechtsprechung zu Sperrklauseln // [Verwaltungsarchiv](#) (2018) nr. 3, lk. 336-362. Kohaliku võimu tegutsemisvõimest ja piirangutest (nt 5% lävend valimistel) liidu ja liidumaade konstitutsioonikohtute praktikas.

Märksõnad: kohalikud omavalitsused; võim; kohalik võim; esindamine; piirangud; põhiseadused; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; liidumaad; Saksamaa

Ogorek, Markus. Risikovorsorgende Videoüberwachung // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 17, lk. 688-697. Videovalvest politsei tegevuses (reguleerimine, põhjendatus – kas ennetamine või repressioon); põhiseaduse ja politseiseaduste tõlgendamisest ning konstitutsioonikohtu praktikast.

Märksõnad: politsei; avalik kord; turvalisus; videovalve; kuritegevus; ennetamine; tõendamine (jur.); liidumaad; seaduste tõlgendamine; põhiseadused; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Saksamaa

Rossi, Matthias ; Pfahl, Sebastian. Spekulationsverbote im kommunalen Haushaltsrecht // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 16, lk. 637-646. Kohalike omavalitsuste rahastamisest, omavastutusest ja piirangutest teatud finantstehingutele.

Märksõnad: kohalikud omavalitsused; finantseerimine; tehingud; finantsvajadused; piirangud; vastutus; põhiseadused; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Saksamaa

Черемисинова, М. Е. Реализация законных интересов в сети Интернет // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 9, lk. 120-130. Isikuandmete kaitsest Internetis ning riigi tegevuse mõjust Interneti kasutamisele ja reguleerimisele.

Märksõnad: Internet; isikuandmed; andmekaitse; elektrooniline kommunikatsioon; juurdepääs infole; vastutus; Venemaa

Wiik, Astrid. Von der passiven zur aktiven Teilhabe? // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 18, lk. 746-755. Avalikkuse põhimõttest ja sellega seotud muudatustest halduskohtumenetluses; ajakirjanduse mõjust kohtumenetlusele 2018. aasta aprillis jõustunud seaduses.

Märksõnad: ajakirjandus; meedia; avalikkus; kohtumenetlus; halduskohtumenetlus; juurdepääs infole; printsiibid; reformid; põhiseadused; Saksamaa

Worms, Christoph. Die Pflicht zur Löschung von Daten in der Anwaltskanzlei // Neue Juristische Wochenschrift (2018) nr. 44, lk. 3218-3221. Isikuandmete kustutamise kohustusest advokaadibüroodes andmekaitse üldmääruse tähenduses.

Märksõnad: isikuandmed; andmekaitse; advokaadibürood; järelevalve; seaduste tõlgendamine; Saksamaa ([BECK](#))

MEDITSIINIÕIGUS

Barton-Hanson, Renu. Reforming best interests: the road towards supported decision-making // [The Journal of Social Welfare & Family Law](#) (2018) nr. 3, lk. 277-298. Suurbritannia 2005. a. vaimse võimekuse seaduse muutmissettepanekust ning vaimse puudega patsientide huvide kaitsest nn toetatud otsustamise korral.

Märksõnad: vaimupuudega inimesed; otsustamine; vaimsed võimed; patsiendid; patsiendi õigused; Suurbritannia

Taylor, Mark J. ; Dove, Edward S. ; Laurie, Graeme ; Townend, David. When can the child speak for herself? The limits of parental consent in data protection law for health research // [Medical Law Review](#) (2018) nr. 3, lk. 369-391. Vanemate otsustusõigusest laste tervisega seotud andmete töötlemise üle; Gillicki testi kasutamisest meditsiiniõiguses alla 16-aastaste laste vastutuspädevuse hindamisel.
Märksõnad: terviseandmed; meditsiiniuringud; lapsed; otsustamine; isikuandmed; suurandmed; andmekaitse; andmetöötlus; vastutus; kohtulahendid; Inglismaa; Wales

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Baruffi, Maria Caterina. A child-friendly area of freedom, security and justice: work in progress in international child abduction cases // [Journal of Private International Law](#) (2018) nr. 3, lk. 385-420. Lapserõvi käsitlevate sätete tõlgendamise probleemidest rahvusvahelisel tasandil.

Märksõnad: rahvusvaheline õigus; lapse õigused; lapsed; lapserõv; kaitse; rahvusvahelised lepingud

Bücken, Luca ; de Groot, René. Deprivation of nationality under article 8 (3) of the 1961 Convention on the Reduction of Statelessness // [Maastricht Journal of European and Comparative Law](#) (2018) nr. 1, lk. 38-51. Kodakondsuse äravõtmise võimalustest kooskõlas ÜRO kodakondsusetuse vähendamise konventsiooniga.

Märksõnad: kodakondsus; rahvusvahelised lepingud; võrdlev õigusteadus; Belgia; Austria; Tuneesia; Suurbritannia; Iirimaa; Jamaica; Brasiilia; Uus-Meremaa; Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO)

Goldmann, Matthias. Völkerrechtliche Vereinbarungen und direkte Demokratie // [Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht](#) (2018) nr. 2, lk. 281-310. Otsese demokraatia riskidest ja võimalustest rahvusvaheliste lepingute aspektist.

Märksõnad: otsene demokraatia; kodanikualgatus; siseriiklik õigus; rahvusvahelised lepingud; Euroopa Liidu õigus ([BECK](#))

Huck, Winfried ; Kurkin, Claudia. Die UN-Sustainable Development Goals (SDGs) im transnationalen Mehrebenensystem // [Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht](#) (2018) nr. 2, lk. 375-424. ÜRO tegevuskavast aastani 2030 tulenevatest eesmärkidest rahvusvahelises õigusruumis (sh rahvusvahelise kohtu statuut, rahvusvaheline tavaõigus, ELi õigus).

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud; säästev areng; tavaõigus; vabakaubanduslepingud; rahvusvahelised kohtud; Euroopa Liidu õigus; Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO) ([BECK](#))

Осминин, Б. И. Национальные и международные суды: необходим диалог // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 9, lk. 131-144. Rahvusvahelise õiguse normide tõlgendamisest riigisisese õiguses; kohtute koostööst ja kohtulahendite tunnustamisest.

Märksõnad: kohtud; kohtualluvus; seaduste tõlgendamine; siseriiklik õigus; rahvusvaheline koostöö; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Euroopa Inimõiguste Kohus; Venemaa

Popa, Liliana E. The holistic interpretation of treaties at the International Court of Justice // [Nordic Journal of International Law](#) (2018) nr. 3, lk. 249-343. Lepingute tõlgendamise meetoditest ning tõlgendamise praktikast Rahvusvahelises Kohtus enne ja pärast rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni vastuvõtmist.

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud; interpretatsioon; kohtulahendid; Rahvusvaheline Kohus; rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsioon (1969)

Roberts, Hayley. The British ratification of the Underwater Heritage Convention: problems and prospects // [International and Comparative Law Quarterly](#) (2018) nr. 4, lk. 833-865. UNESCO veealuse kultuuripärandi kaitse konventsiooni eesmärkidest ning ratifitseerimise probleemidest Suurbritannias; konventsiooni suhestusest ÜRO mereõiguse konventsiooniga.

Märksõnad: kultuuripärand; rahvusvahelised lepingud; ratifitseerimine; vrakid; sõjalaevad; ÜRO mereõiguse konventsioon (1982); Suurbritannia

Shukla, Surabhi. United Nations and HIV/AIDS: the comic book experiment // [European Human Rights Law Review](#) (2018) nr. 4, lk. 336-351. Õigusest tervisele rahvusvahelistes lepingutes (sh majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt), tervishoiusüsteemi ülesannetest ning rahvusvahelisest teavitustööst teadlikkuse tõstmiseks ÜRO koomiksiprojekti näitel.

Märksõnad: rahvatervis; koomiksid; HIV; AIDS; majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt (1966); Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO) ([WESTLAW](#))

Волынская, О. А. Международные политико-правовые аспекты использования космических ресурсов // [Журнал российского права](#) (2018) nr. 9, lk. 145-154. Rahvusvahelise kosmoseõiguse normide tõlgendamise, kosmoselepingust ja kosmoseressursi kasutamise reguleerimisest.

Märksõnad: kosmoseõigus; rahvusvaheline koostöö; taevakehad; rahvusvahelised lepingud; Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO); Venemaa

Inimõigused

Barral, Virginie. Towards judicial coordination for good water governance? // [International and Comparative Law Quarterly](#) (2018) nr. 4, lk. 931-959. Õigusest veele inimõiguste ja keskkonnaõiguse vaatepunktist; veega seotud kohtuasjadest Euroopa, Ameerika ja Aafrika inimõiguste kohtutes.

Märksõnad: vesi; veevarud; Euroopa Inimõiguste Kohus; keskkonnaõigus; inimõigused; juurdepääs infole; rahvusvahelised lepingud; avalik huvi; kohtulahendid; Aafrika; Ameerika

Boyle, Alan. Climate change, the Paris Agreement and human rights // [International and Comparative Law Quarterly](#) (2018) nr. 4, lk. 759-777. Pariisi kliimakokkuleppest, kliimamuutustest kui ohust inimõigustele ja ÜRO inimõiguste institutsioonide mõjust kliimakokkuleppe täitmisele.

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud; kliimamuutused; inimõigused; keskkonnakaitse; Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO)

Deva, Surya. Scope of the legally binding instrument to address human rights violations related to business activities // [East European Human Rights Review](#) (2017) nr. 2, lk. 183-206. ÜRO Inimõiguste Nõukogu algatusest töötada välja õiguslikult siduv abinõu inimõiguste kaitsmiseks rahvusvahelistes korporatsioonides ja ettevõtetes.

Märksõnad: ettevõtlus; rahvusvaheline ettevõtlus; inimõigused; äriõigus; hargmaised ettevõtted; Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO)

Eck, Kristine ; Fariss, Christopher J. Ill treatment and torture in Sweden: a critique of cross-case comparisons // [Human Rights Quarterly](#) (2018) nr. 3, lk. 591-604. Inimõiguste rikkumiste käsitlemisest ja valitsusasutuste tegevuse läbipaistvusest Rootsis julgeolekutöötajate poolt kodanike ja sisserändajate suhtes toime pandud piinamise ja väärkohtlemise juhtude dokumenteerimise näitel.

Märksõnad: piinamine; väärkohtlemine; valitsusasutused; juurdepääs infole; julgeolekuteenistused; politsei; rahvusvahelised lepingud; inimõigused; Rootsi; Amnesty International; aruanded

Fenwick, Helen ; Fenwick, Daniel. The case for a more ready resort to derogations from the ECHR in the current "war on terror" // [European Human Rights Law Review](#) (2018) nr. 4, lk. 303-310. Terrorismi ennetamise ja terrorismis kahtlustatavate oma riigi kodanike inimõiguste kaitse riigisisestest meetmetest ning eranditest Euroopa inimõiguste konventsiooniga liitunud riikides.

Märksõnad: terrorism; ennetamine; meetmed; kodakondsus; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); inimõigused; terrorismivastane võitlus; Euroopa Inimõiguste Kohus; kohtulahendid; Prantsusmaa; Suurbritannia; Türgi ([WESTLAW](#))

Glušac, Luka. Local public libraries as human rights intermediaries // [Netherlands Quarterly of Human Rights](#) (2018) nr. 2, lk. 133-151. Rahvaraamatukogude osast inimõiguste edendamisel ja kaitses ning koostööst riigi ombudsmaniga Serbia näitel.

Märksõnad: inimõigused; rahvaraamatukogud; ombudsmanid; koostöö; Serbia

Kindt, Eline. Giving up on individual justice? The effect of state non-execution of a pilot judgment on victims // [Netherlands Quarterly of Human Rights](#) (2018) nr. 3, lk. 173-188. Piloottotsustest Euroopa Inimõiguste Kohtus ning nende menetlemisest *Burmych jt vs. Ukraina* kohtuasja valguses; inimõiguste konventsiooni artiklite 19 ja 46 tõlgendamisest.

Märksõnad: kohtumenetlus; inimõigused; siseriiklik õigus; kohtulahendid; Euroopa Inimõiguste Kohus; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950)

Mares, Radu. Corporate transparency laws // [Netherlands Quarterly of Human Rights](#) (2018) nr. 3, lk. 189-213. Rahvusvaheliste ettevõtete tegevuse läbipaistvusest ja sotsiaalsest vastutusest inimõiguste kaitsmisel.

Märksõnad: rahvusvaheline ettevõtetus; ettevõtted; inimõigused; sotsiaalne vastutus; printsiibid; Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO)

McGaughey, Fiona. From gatekeepers to GONGOs // Netherlands Quarterly of Human Rights (2018) [nr. 2](#), lk. 111-132. Vabaühendustest (vormid, ülesanded jms) inimõiguste kaitsmisel ning suhetes ÜRO inimõiguste kaitse institutsioonidega 2015–2016 läbiviidud rahvusvahelise uuringu tulemuste põhjal.

Märksõnad: valitsusvälised organisatsioonid; inimõigused; kodanikuühendused; mittetulundussektor; valitsused; koostöö; Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO)

Milanović, Marko ; Papić, Tatjana. The applicability of the ECHR in contested territories // [International and Comparative Law Quarterly](#) (2018) nr. 4, lk. 779-800. Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni rakendatavusest juhtudel, kui riik kaotab kontrolli osa üle oma territooriumist.

Märksõnad: inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); rahvusvahelised lepingud; inimõigused; õigusemõistmine; territooriumid; iseseisvus (pol.); kohtulahendid; Ukraina; Krimm; Kosovo; Venemaa; Gruusia; Euroopa Inimõiguste Kohus

Peroni, Lourdes. The borders that disadvantage migrant women in enjoying human rights // Netherlands Quarterly of Human Rights (2018) [nr. 2](#), lk. 93-110. Välismaalastest koduabiliste ebavõrdsest seisundist ja inimõiguste rikkumistest erinevates riikides (nt Austria, Itaalia, Prantsusmaa, Venemaa) Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika põhjal.

Märksõnad: naised; koduabilised; välismaalased; töötavad emad; inimõigused; ebavõrdsus; sisseränne; kohtulahendid; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); Euroopa Inimõiguste Kohus

van Zelst, Bas. Unilateral Option Arbitration clauses : an unequivocal choice for arbitration under the ECHR? // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2018) [nr. 1](#), lk. 77-86. Vahekohtumenetluse põhimõtetest ja nende kooskõlast Euroopa inimõiguste konventsiooniga.

Märksõnad: Euroopa Inimõiguste Kohus; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); vahekohtumenetlus; õigusemõistmine; kohtulahendid

White, Matthew. Your immigration status please // European Human Rights Law Review (2018) nr. 4, lk. 352-366. Suurbritannia 2014. aasta immigratsiooniseadusest, millega sätestati sisserändajatele piirangud teatud teenuste kasutamisel (nt lisanõuded pangas arve avamisel); Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklite 8 ja 14 tõlgendamisest.

Märksõnad: andmekaitse; privaatsus; pangateenused; diskrimineerimine; infotehnoloogia; inimõigused; sisseränne; sisserändajad; ebaseaduslik ränne; Suurbritannia; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950) ([WESTLAW](#))

Euroopa Liidu õigus

Abazi, Vigjilencja ; Eckes, Christina. Closed evidence in EU courts : security, secrets and access to justice // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 3, lk. 753-782. Julgeolekunõuetest ja konfidentsiaalsest infost Euroopa Kohtu kodukorras (2015), otsuses 2016/2387 ning inimõiguste kaitse konventsiooni artiklite 6 ja 13 tähenduses.

Märksõnad: kohtumenetlus; konfidentsiaalne info; julgeolek; juurdepääs infole; tõendamine (jur.); põhiõigused; kohtud; siseriiklik õigus; kohtulahendid; liikmesriigid; inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon (1950); Euroopa Kohus; Euroopa Inimõiguste Kohus

Adamski, Dariusz. Lost on the digital platform: Europe's legal travails with the Digital Single Market // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 3, lk. 719-752. Majanduslikest, poliitilistest ja sotsiaalsetest huvidest *online*-teenuste pakkumisel ELi digitaalse ühisturu ja Euroopa Kohtu nn Uberi lahendite valguses.

Märksõnad: siseturg; õigusloome; infotehnoloogia; jagamismajandus; e-teenused; reisijatevedu; andmekaitse; taksod; Uber (firma); seaduste kooskõlastamine; liikmesriigid; kohtulahendid; Euroopa Kohus

Benedi Lahuerta, Sara. Enforcing EU equality law through collective redress: lagging behind? // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 3, lk. 783-818. Võrdse kohtlemise tagamisest õiguskaitstes.

Märksõnad: konkurents (maj.); tarbijakaitse; andmekaitse; töjõu vaba liikumine; kahju hüvitamine; võrdõiguslikkus; õiguskaitse

Butterstein, Alexandra. Modernisierung des EU-Gesellschaftsrechts zur Stärkung der grenzüberschreitenden Mobilität von Gesellschaften // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2018) nr. 20, lk. 838-845. ELi äriõiguse ajakohastamisest ja ettepanekust, mis on seotud äriühingute piiriülese ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemisega.

Märksõnad: äriühingud; aktsiaseltsid; piiriülene koostöö ([BECK](#))

Chamon, Merijn. Implied exclusive powers in the ECJ's post-Lisbon jurisprudence: the continued development of the ERTA doctrine // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 4, lk. 1101-1142. Euroopa Kohtu otsuse [C-22/70](#) mõjust ELi õiguse tõlgendamisele Lissaboni lepingu eel ja järel.

Märksõnad: autotransport; rahvusvahelised lepingud; liikmesriigid; kohulahendid; Euroopa Kohus; seaduste tõlgendamine; Lissaboni leping (2007); Euroopa Liidu toimimise leping (2007)

Dunne, Peter. Coman: vindicating the residence rights of same-sex „spouses” in the EU // European Human Rights Law Review (2018) nr. 4, lk. 383-389. Euroopa Kohtu lahendist samasooliste paaride elamislubade küsimuses, kui üks abikaasast ei ole ELi kodanik ([C-673/16](#)).

Märksõnad: samasooliste partnerlus; elamislood; perekonnaõigus; kohtulahendid; põhiõigused; isikute vaba liikumine; Belgia; Rumeenia; Euroopa Kohus ([WESTLAW](#))

Fremuth, Michael Lysander. Demokratie à rebours? – Zur Einführung einer unionsrechtlichen Mindestsperrklausel für die Wahl des Europäischen Parlaments // Zeitschrift für Rechtspolitik (2018) nr. 7, lk. 207-210. Töövõimelisest rahvaesindusest ja lävendi kehtestamisest Euroopa Parlamendi valimistel.

Märksõnad: Euroopa Liidu õigus; valimised; parlamendivalimised; piirangud; liikmesriigid; siseriiklik õigus; kohtulahendid; Euroopa Liidu toimimise leping (2007); Saksamaa ([BECK](#))

Gundel, Jörg. Möglichkeiten und Grenzen der Europäischen Bürgerinitiative // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 15, lk. 585-594. Kodanikualgatusel ELis: registreerimisest, kontrollist ja menetlemisest.

Märksõnad: kodanikualgatus; osalusdemokraatia; õigusloome; Euroopa Liit

Hacker, Philipp. Teaching fairness to artificial intelligence: existing and novel strategies against algorithmic discrimination under EU law // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 4, lk. 1143-1186. Diskrimineerimisest tehisintellekti kasutamisel ning masinõppest andmekaitse aspektist.

Märksõnad: intellektitehnika; robotid; tehisõpe; diskrimineerimine; põhiõigused; andmekaitse; kohtulahendid

Jessurun d'Oliveira, Hans Ulrich. Once again : plural nationality // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2018) [nr. 1](#), lk. 22-37. Mitmikkodakondsusest; rahvusriikide ja ELi kodakondsuse erinevustest.

Märksõnad: Brexit; kodakondsus; mitmikkodakondsus; terrorismivastane võitlus; Suurbritannia; Euroopa Liit

Klein, Marvin. Friedensgrüße aus Luxemburg: neue Entwicklungen im europäischen Grundrechteverbund // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 15, lk. 605-612. Riigisisese ja ELi õiguse suhestusest seoses aegumistähtaegade regulatsioonide ühtlustamisega; Euroopa Kohtu nn Taricco lahendist ([C-105/14](#)) ja Itaalia konstitutsioonikohtu seisukohast.

Märksõnad: siseriiklik õigus; põhiseadused; seaduste kooskõlastamine; konstitutsioonikohtud; kohtulahendid; Euroopa Kohus; Itaalia

Kocher, Eva. Die Spinnen im Netz der Verträge – Geschäftsmodelle und Kardinalpflichten von Crowdsourcing-Plattformen // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 18, lk. 862-870. Veebiplatvormidest digitaalse ühtse turu strateegia osana ja sellega seotud muudatustest lepinguõiguses.

Märksõnad: lepinguõigus; lepingud; veebisaidid; Euroopa Liit

Leino-Sandberg, Päivi. Jotain rajaa! Voiko EU tehdä ihan mitä vaan? – Juristin roolista Euroopan integraatioprosessissa // [Lakimies](#) (2018) nr. 5, lk. 567-571. Piiriülesest õigusloomest ja juristide osast Euroopa integratsiooniprotsessis.

Märksõnad: juristid; integratsioon; õigusloome; Euroopa Liit

Nielsen, Hannelore. Personal and family tax benefits in the EU internal market: from Schumacker to fractional tax treatment // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 3, lk. 819-856. Tööjõu vabast liikumisest ELis maksustamise aspektist; isikliku ja perekondliku olukorraga arvestamisest maksusoodustuses Euroopa Kohtu lahendi [C-283/15](#) valguses.

Märksõnad: maksuõigus; tööjõu vaba liikumine; maksustamine; maksusoodustused; kohtulahendid; Euroopa Kohus

Paris, Davide. Escape from the jurisdiction of the Court of Justice : a good reason to quit the European Union? // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2018) [nr. 1](#), lk. 7-21. Euroopa Kohtu jurisdiktsiooni alt vabanemisest kui Brexiti ühest eesmärgist; Euroopa Kohtu Suurbritanniaga seotud praktika analüüs.

Märksõnad: Brexit; Euroopa Kohus; kohtulahendid; õiguskindlus; õigusemõistmine; statistika; Suurbritannia

Piekenbrock, Andreas. Mahnverfahren, Rechtskraft und Unionsverbraucherrecht // [Juristenzeitung](#) (2018) nr. 18, lk. 855-861. Euroopa maksekäsmenetlusega seotud Euroopa Kohtu lahenditest.

Märksõnad: Euroopa Kohus; tarbijakaitse; kohtulahendid; menetlusõigus; tsiviilkohtumenetlus; Euroopa

Sadowski, Wojcech. Protection of the rule of law in the European Union through investment treaty arbitration: is judicial monopolism the right response to illiberal tendencies in Europe? // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 4, lk. 1025-1060. Ühistest väärtustest ELis ja investeerimislepingutega seotud vahekohtumenetlusest ELi lepingute tähenduses.

Märksõnad: õiguskord; investeeringud; välisinvesteeringud; lepingud; vahekohtumenetlus; Euroopa Liidu leping (1992, 2007); liikmesriigid; kohtulahendid; Euroopa Kohus

Scheffel, Nikolaus. Auf dem Weg zu einer europäischen Verteidigungsunion // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2018) nr. 18, lk. 1347-1353. ELi riikide kaitsekoostööst ja PESCO (alaline struktureeritud koostöö) käivitamisest.

Märksõnad: julgeolek; julgeolekupoliitika; kaitsepoliitika; riigikaitse; rahvusvaheline koostöö; liikmesriigid; Euroopa Liit ([BECK](#))

Schmidt, Matthias ; Bogdanowicz, Piotr. The infringement procedure in the rule of law crisis: how to make effective use of article 258 TFEU // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 4, lk. 1061-1100. ELi lepingu artikli 7 ja ELi toimimise lepingu artikli 258 tõlgendamise kohta.

Märksõnad: õiguskord; lepingurikkumine; liikmesriigid; seaduste tõlgendamine; kohtulahendid; Euroopa Kohus; Euroopa Liidu leping (1992, 2007); Euroopa Liidu toimimise leping (2007)

Schwerdtfeger, Angela. Der Grundsatz der Solidarität im europäischen Asylrecht // [Die Öffentliche Verwaltung](#) (2018) nr. 18, lk. 725-732. Liikmesriikide solidaarsusest Euroopa integratsiooniprotsessis; Euroopa Kohtu 9. septembri 2017 lahendist (kohtuasjad [C-643/15](#) ja [C-647/15](#)) ning ELi toimimise lepingu artikli 67 tõlgendamise kohta.

Märksõnad: varjupaigaõigus; solidaarsus; integratsioon; liikmesriigid; Euroopa Kohus; Euroopa Liidu toimimise leping (2007); kohtulahendid; Saksamaa

Schäfer, Anne. Berufsrecht 2020 – mit der Verhältnismäßigkeitsrichtlinie auf dem Weg zu einem modernen Regulierungsrecht? // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2018) nr. 19, lk. 789-795. Proportsionaalsuse hindamisest enne uusi kutsealasid reguleerivate normide vastuvõtmist ja ELi direktiivist [2018/958](#).

Märksõnad: kutsevalik; elukutsed; kutseoskused; proportsionaalsuse põhimõte; kontroll ([BECK](#))

Spaventa, Eleanor. Should we „harmonize” fundamental rights in the EU? Some reflections about minimum standards and fundamental rights protection in the EU composite constitutional system // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 4, lk. 997-1024. Põhiõiguste kaitse reguleerimisest ELis, direktiivide tõlgendamise ja kohtupraktikast.

Märksõnad: põhiõigused; diskrimineerimine; seaduste tõlgendamine; liikmesriigid; siseriiklik õigus; kohtulahendid; Euroopa Kohus; Euroopa Liidu põhiõiguste harta (2004)

Tovo, Carlo. Judicial review of harmonized standards: changing the paradigms of legality and legitimacy of private rulemaking under EU law // [Common Market Law Review](#) (2018) nr. 4, lk. 1187-1216.

Harmoneeritud standardite (HS) käsitlest ELi õiguses, määrusest 1025/2012 ja asjakohasest kohtupraktikast.

Märksõnad: standardid (normid); siseturg; seaduste kooskõlastamine; kohtulahendid; Euroopa Kohus

Van Cleynenbreugel, Pieter. Confidentiality behind transparent doors : the European Central Bank and the EU law principle of openness // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2018) [nr. 1](#), lk. 52-76. Konfidentsiaalsetest otsustusmehhanismidest Euroopa Keskpangas ja nende vastavusest ELi toimimise lepingu artiklile 15 (avalikkuse põhimõte).

Märksõnad: Euroopa Keskpang; avalikkus; juhtimisotsused; juurdepääs infole; konfidentsiaalne info; Euroopa Liidu toimimise leping (2007)

Wagner, Rolf. Grenzüberschreitender Bezug in der justiziellen Zusammenarbeit in Zivilsachen // Zeitschrift für Zivilprozess (2018) [nr. 2](#), lk. 183-224. Justiitskoostööst tsiviilasjades ELis: lepinguline alus, pädevusjaotus, lepingutest tulenevad õigusaktid.

Märksõnad: piiriülene koostöö; tsiviilkohtumenetlus; pankrotimenetlus; õigusloome; vaidluste lahendamine; Euroopa Liidu toimimise leping (2007)

Mereõigus

Abel, Patrick. Negative Zuständigkeitskonflikte internationaler Gerichte durch Subsidiaritätsklauseln – zur Bedeutung des Maritime Delimitation in the Indian Ocean-Urteils des IGH für die internationale Streitbeilegung // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2018) nr. 2, lk. 340-374. Rahvusvaheliste kohtute pädevusjaotusest ja ÜRO mereõiguse konventsioonist riikidevaheliste mereõiguslike vaidluste lahendamisel.

Märksõnad: rahvusvahelised kohtud; vaidluste lahendamine; kohtulahendid; ÜRO mereõiguse konventsioon (1982) ([BECK](#))

Korseberg, Lene. The law-making effects of the FAO Deep-Sea Fisheries Guidelines // [International and Comparative Law Quarterly](#) (2018) nr. 4, lk. 801-832. Süvamere kalavarude majandamisest ja kalapüügi korraldamisest ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) suunistes ning nende juriidilisest mõjust.

Märksõnad: rahvusvahelised lepingud; süvameri; kalapüük; kalandus; keskkonnakaitse

Rahvusvaheline eraõigus

Du, Ming. WTO regulation of transnational private authority in global governance // [International and Comparative Law Quarterly](#) (2018) nr. 4, lk. 867-902. Maailma Kaubandusorganisatsiooni regulatsioonide osast rahvusvahelises eraõiguses.

Märksõnad: eraõigus; rahvusvahelised organisatsioonid; maailmamajandus; õigusloome; Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO)

Väljaande koostanud Tiia Melts
Keeleliselt toimetanud Gerli Randjärv
<http://www.nlib.ee/summari-iuridica/>

Väljaandele kohalduvad [Creative Commonsi Eesti litsentsi \(versioon 3.0\)](#) tingimused

